

LEER EN OEFENING
VAN DE GODSVRUCHT
TOT HET
GODDELIJK HART VAN JESUS,

DOOR

ZIJNE DOORLUCHTIGE HOOGWAARDIGHEID

D. Koenraad MARTIN.

Bisschop van Paderborn,

UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALT

DOOR

P. L. SERVATIUS DIRKS.

van de Orde der Minderbroeders.

THIENEN,

H. VANHOEBROECK, DRUKKER EN BOEKHANDELAAR.

GODI

ZIJN

H. VANHO

LEER EN OEFENING
VAN DE GODSVRUCHT
TOT HET
GODDELIJK HART VAN JESUS,

2
1

DOOR
ZIJNE DOORLUCHTIGE HOOGWAARDIGHEID

Dr. Koenraad MARTIN,

Bisschop van Paderborn,

UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD

DOOR

P. J. SERVATIUS DIRKS, OF M

van de Orde der Minderbroeders.

Bibliotheek
MINDERBROEDERS
WEERT.

THIENEN,

H. VANHOEBROECK, DRUKKER EN BOEKHANDELAAR.

1876

Imprimatur,
Mechliniæ 29 Maii 1876,
J. B. LAUWERS, Vic.-GEN.

Dit
gods
prakt
tot h
godd
ramp
vind
ziele
hoop
ook o
en lu
zijne
draa
den
verr

Ka

VOORBERICHT.

Dit boekje bevat eene beknopte leering wegens de godsvrucht tot het goddelijk Hart benevens eenige praktische aandachtsoefeningen; eigen harteleed gaf tot hetzelfde aanleiding. Waar anders, dan in het goddelijk Hart zelve, zal men onder den druk der rampen van onzen tijd, troost, kracht en bescherming vinden? De overtuiging dat alle getrouwe christelijke zielen deze meening met ons deelen, doet bij ons de hoop ontspringen, dat datgene wat het hart schreef, ook den weg zal vinden tot de harten onzer lezers en hunne godsvrucht zal verhoogen. De schrijver zoekt zijne lezers in de rangen der brave christenen, en draagt hun derhalve dit werkje op, biddende tevens den goeden God hetzelfde met zijnen zegen te willen verrijken.

Kasteel Neuburg, 14 maart 1876.

De Schrijver,

EERSTE BOEK.

VAN DE LEER DER GODSVRUCHT TOT HET H. HART VAN JESUS.

I.

Het wezenlijk Voorwerp en de ware Grond dezer Godsvrucht.

1. Het echte voorwerp der godsvrucht tot het allerh. Hart van Jesus is, gelijk deze naam zelf het opgeeft, het wezenlijk Hart van Jesus; niet enkel de liefde waarvan dat Hart het zinnebeeld is. Bestond het echte voorwerp dezer godsvrucht enkel in het Hart van Jesus als zinnebeeld zijner liefde en niet in zijn wezenlijk Hart zelve, dan zou de benaming GODSVRUCHT TOT JESUS' HARTE niet de eigenlijke, niet de rechte zijn : en als tot misverstand leidende, niet gebruikt mogen worden. Men vrage slechts aan de geloovigen,

hoe zij deze benaming verstaan; of zij hunne devotie wijden aan het eigenlijke Hart van Jesus zelve, dan wel of zij enkel Jesus' liefde tot het ware voorwerp hunner godsvrucht nemen. Dit wezenlijke Hart van Jesus wordt mij derhalve ook door de gewoone lichamelijke beeldtenis, als voorwerp mijner vereering, oogenschouwlijk voorgesteld, en aan die beeldtenis zelve mag en moet ik mijne vereering betoonen in zoo verre ze op de alzoo voorgestelde zaak, te weten, op Jesus' wezenlijke Hart terug slaat. Streefde dus die godsvrucht alleen tot vereering van Jesus' liefde, zinnebeeldig door zijn Hart voorgesteld, dan ware de lichamelijke afbeelding van dat Hart slechts het beeld van een beeld, en zou gevolgentlijk, naar de grondregels van ons heilig geloof, geenszins het voorwerp eener godsdienstige vereering kunnen zijn.

Wij moeten ons echter zorgvuldig wachten van, zoo weinig als opzichtens het allerh. Sacrament des altaars, het heilige Hart van Jesus op eene Kapharnaïtische wijze te aanschouwen. Het vleesch alleen is van geen nut. Het lichamelijk Hart van Jesus is niet

slechts iets lichamelijks, iets stoffelijks. Het is een gedeelte van Jesus heilige Menschheid, welke met zijne Godheid in ééne persoon vereenigd, van die Godheid gansch doorstraald en doordrongen is : het Hart van den God-Mensch, in den eigenlijken zin, het Hart van God. Toen dat Hart nog op aarde klopte, leefde het door de allerh. Ziel van Christus. Het was de zetel dezer gevoelige, minnende, liefdeademende ziel, welke al de wonderen der liefde voortbrengt. Het was de zetel dezer minnende, liefdeademende ziel van Jesus-Christus, de voornaamste, werktuigelijke oorzaak onzer verlossing. Dit met zijne Godheid vervulde, door zijne allerh. Ziel levende, zich bewegende en van liefde brandende Hart heeft Jesus-Christus met zich ten hemel opgenomen, en het ons toch ofschoon onzichtbaar, echter wezenlijk en met zijne Godheid en Menschheid onafscheidelijk vereenigd in het allerh. Sacrament achtergelaten en gelijk het eenmaal, toen het nog op aarde klopte, van liefde brandende, alle wonderen der liefde scheppende, de voornaamste werktuigelijke oorzaak onzer verlossing was, zoo bezorgt het ons ook thans,

terwijl het in het eeuwige Sion vóór Gods troon als een eeuwigdurend licht brandende is, en hier in het Heilige Altaarssacrament verborgen schuilt, voortdurend de genaden der verlossing, welke het eenmaal voor ons verdiend heeft. Daarbij is dit Hart ook thans nog de zetel van Jesus goddelijke liefde, de troon zijner goddelijke barmhartigheid, de schatkamer zijner genade, het eenige zekere, ons beschuttende toevluchtsoord der gansche christenheid. En het wezenlijke Hart van Jesus, op die wijze beschouwd, maakt het ware voorwerp uit onzer godsvrucht.

2. Terwijl nu het ware voorwerp der godsvrucht tot Jesus' Harte nader bepaald is, wordt juist daardoor ook de ware grond dezer aandacht tegelijk aangeduid. De godsvrucht tot het H. Hart van Jesus bevat de dankbaarheid jegens dat Hart, de liefde, de vereering, de bewondering, de aanbidding en het gebed tevens. Vinden nu al deze godsdienstige gevoelens en akten niet een genoegzamen grond in het eigenlijke voorwerp zelve dezer devotie? Wien ben ik voortaan nog dankbaarheid schuldig, zoo ik er geene hebben moet voor dat Hart wat alle

wonderen der liefde voor mij gewrocht heeft? Wat zal ik nog beminnen, vereeren, bewonderen, zoo niet die schoonheid, die beminnenswaardigheid en al die deugden en volmaaktheden, welke ik in dit Hart verwezenlijkt aanschouwe? Dit Hart is waarlijk AAN-BIDDENSWAARDIG, wijl het het Hart van God is. En wat het GEBED betreft; waar kan ik met volkomen zekerheid mijne toevlucht zoeken, dan bij den in dat Hart geplaatsten troon der barmhartigheid, in deze schatkamer van alle genade, in deze zekere beschuttende wijkplaats voor alle zielen?

II.

De eerste oorsprong dezer Godsvrucht.

Dit onderzoek berust op eene tweevoudige beschouwing : waarin het eigenlijke wezen dezer devotie bestaat, en in hoe ver het allerh. Hart van Jesus derzelve voorwerp is.

Het wezen der godsvrucht bestaat in de liefde tot Jesus' Harte, met al^{de} boven aangeduide gevoelens en akten. Aldus beschouwd kunnen wij den oorsprong dezer godsvrucht

tot aan het begin der Kerk terugleiden. Beide immers hebben maar een en denzelfden oorsprong. Zonder deze godsvrucht ware de wording der Kerk onmogelijk geweest, zou ze zelfs geen enkelen dag hebben kunnen blijven bestaan. Want wat is de Kerk, wat de bron van haar leven? De Kerk is slechts vleesch van zijn vleesch, gebeente van zijn gebeente. De Kerk leeft enkel van Jesus' liefde tot ons, en zij bewijst haar leven niet anders dan door de liefde tot Hem. De liefde echter, waarmede Christus zijne bruid, de Kerk bemint, heeft nog voortdurend, zoo als wij gezien hebben, haren zetel in zijn allerh. Hart, en onze in zijne liefde ontvlamde wederliefde vestigt zich hoofdzakelijk op den zetel zijner liefde, dat is, op zijn allerh. Hart.

Wel is waar heeft de liefde en vereering der Kerk voor de met de Godheid vereenigde Menschheid ook de andere deelen dezer Menschheid bijzonder onderscheiden : zijn met doornen gekroond hoofd, zijne doorboorde handen en voeten, zijn kostbaar bloed, zijn maagdelijk, teeder, voor ons gewond, gedood en heerlijk uit het graf verre-

zen lichaam. De Kerk bewijst zelf hare vereering aan die bevoorrechte wezens welke met deze allerh. Menschheid in eene zeer nauwe, liefdevolle betrekking gestaan hebben : aan de gezegende Maagd welke hem in haren reinen schoot droeg en aan hare borsten zoogde; aan den H. Joseph, welke zijne teedere kinderjaren beschermde, aan de HH. Apostelen die met hem omgingen, aan die HH. vrouwen die het geluk hadden hem te dienen; aan eene H. Magdalena welke met hare tranen zijne voeten besproeide; aan eenen H. Joseph van Arimathea die zijn nieuw graf aan het allerh. lichaam ter ruste schonk.

Ja zelfs al de voorwerpen, welke zijne H. Menschheid hebben aangeraakt, dezelve bekleedden of haar ten dienste stonden : die zwachtels waarin zijne teedere lidmaten gewonden waren, de krib, welke aan zijne eerste kindschheid tot wieg verstrekte; het kruis aan hetwelk hij onze verlossing voltrok; de nagelen die zijne heilige handen en voeten doorboorden; de doornen welke zijn hoofd doorwonden; het kleed door zijne Moeder bewerkt en eenmaal met eene zoo

heelende kracht begaafd; eindelijk zelfs de plaatsen door zijne tegenwoordigheid onderscheiden en geheiligd : Bethlehem en Nazareth, de berg der heerlijke gedaanteverwisseling; de Olijfberg, Gethsemani en Golgotha — werd dit alles niet van oudsher met een zoet en dankbaar aandenken door den waren christen steeds vereerd? En toch, als het helder stralende middelpunt van alles wat in Jesus' heilige Menschheid voor de Kerk dierbaar en eerbiedwaardig was, erkende deze reeds van den beginne met een meer of min duidelijk bewustzijn als zoodanig het goddelijke Hart van Jesus. Geboren, voortgesproten uit dit Hart, uit deze zoo gruwzaam doorstokene zijde, gelijk de eerste Eva uit de zijde des slapenden Adams, moest ook zij, van den beginne af, op dit goddelijk Hart rusten; zij moest naar deze bron der liefdevlammen, waarmede hij ze bemind en zich uit liefde voor haar geofferd heeft, ook hare liefde in rijke golven onophoudelijk laten terugstroomen.

Al de groote, vurige beminnaren van Jesus, wier namen in de H. Schrift of op de oudste geschiedrollen der Kerk als zoo vele voor-

beelden voor ons zijn aangeteekend; eerst en vooral de allerh. Maagd welke haren goddelijken Jesus zoo innig lief had, dat zij aan geene ziekte maar, door liefde weggeteerd, gestorven is; de H. Joseph die hem zoo menigwerf met de teederste liefde aan zijn hart drukte, en in deszelfs armen mocht overlijden; de apostel der liefde, welke aan zijne borst rustte en wien hij zijne Moeder toevertrouwde; de H. Petrus wien hij zijne bruid, de Kerk onderwierp, na hem vooraf eene drievoudige liefdebekentenis te hebben doen afleggen; de H. Paulus dien de liefde tot den goddelijken Jesus geen rust noch duur gaf; de H. Thomas welke zijne hand in de met de lans doorboorde zijde mocht leggen; al de heilige apostelen, welke voor hunnen Jesus, leven en alles opofferden; die groote, heilige martelaar en bisschop Ignatius, welke zoo zeer verzucht om « voor de liefde die voor hem gekruist is geworden » door de wilde dieren verscheurd te worden; de groote H. Augustinus die « een cherub door zijne geleerdheid, een seraph door zijne liefde » verbeeld wordt in de hand een brandend, met een schicht doorboord hart

omhoog houdende; al deze en nog zoo vele andere glorievolle namen uit de vroegste christelijke tijdrekening, zijn immers even zoo vele levende getuigen van die tot den eersten oorsprong der Kerk opklimmende godsvrucht, welke zij, naar den eisch van haar wezen zelven, steeds onovertroffen geoefend heeft.

Ja, die godsvrucht, ingezien hare innerlijke beteekenis, erkent Christus zelven als insteller en verkondiger; en zelfs heeft de goddelijke Verlosser niet alleen in algemeene bewoordingen, door het gebod der liefde tot zijne persoon, deze devotie aanbevolen, maar daarbij ook, als bijzonder voorwerp dezer liefde, zijn Hart aangeduid. « Komt alle tot mij, roept Hij, die lijdt en belast zijt, en ik zal u verkwikken. Neemt mijn juk op u, en leert van mij; want ik ben zachtmoedig en ootmoedig van harte. » Hoe belast en nedergedrukt, wil hij zeggen, is toch uw hart, wanneer het iets anders bemint dan mijn Hart, dat nederig en zachtmoedig Hart! komt en bemint dit Hart, en gij zult voor het uwe rust en verkwikking vinden.

III.

*De Godsvrucht tot het allerh. Hart van Jesus
als een bijzonder voorwerp van onzen
eerdienst.*

Ofschoon deze godsvrucht, wat derzelver innerlijk wezen betreft, met de Kerk zelve een begin genomen heeft, zoo moest dezelve toch, met verloop van tijd, zich in een meer bepaalden vorm vertoonen, en even als alle andere katholieke devotiën in eene bijzondere en nader bepaalde gedaante aan het evangelische mostaardzaadje gelijk worden. De tijd moest aanbreken, waarop dit goddelijk Hart, de bestendige wellust van de engelen des hemels, en van alle goede menschen op aarde, zich met eenen nieuwen glans zou openbaren, en dit om de duisternissen uit die zielen te verdrijven welke deszelfs schoonheid tot hiertoe miskenden, om de lauwe en koude harten te doen ontvlammen welke tot hiertoe die schoonheid niet beminden.

Dit goddelijk Hart moest, als een voorwerp van een bijzonderen eerdienst met een

vernieuwden gloed bemind en vereerd worden. Hij die, zoo als de H. Schrift zich uitdrukt « het zwakke verkiest om het sterke te beschamen » verkoos tot werktuig, ter uitvoering zijner liefdevolle inzichten, eene bij de wereld onbekende ziel, welke, in eene verborgene kloostercel, haar leven aan zinnen dienst gewijd had. De Verlosser verscheen eenmaal aan de zalige Margaretha Alacoque (1) eene zuster van de Orde der Visitatie, en het is deze wonderbare verschijning waarvan de Kerk, het vorige jaar, het tweede eeuwfeest vierde. De Heer openbaarde aan die zuster zijn wil, de godsvrucht tot zijn H. Hart in de Kerk meer en meer verbreid te zien worden, dewijl het zijn verlangen was dat de godvruchtige zielen voor de beledigingen hem in het allerh. Sacrament zijner liefde aangedaan, door hare innige liefde en vereering, herstelling zouden doen. Toen zij namelijk eens biddend voor een altaar knielde, toonde hij haar zijn Hart op een troon van vlammen, met doornen om-

(1) Door Paus Pius IX zalig verklaard den 18 September 1864.

vlochten en een kruis dragende, terwijl hij aldus tot haar sprak :

« Ziehier dit Hart, wat de menschen zoo zeer bemind heeft, dat het zich niet gespaard, maar zich gansch uitgeput en verteerd heeft, om hun zijne liefde te bewijzen; en evenwel, in plaats van dank geven mij de meesten slechts ondank door hunne oneerbiedigheden, hunne heiligschennissen, hunne onverschilligheid en verachting waarmede zij mij in dit Sacrament mijner liefde bejegenen. Wat mij echter het gevoeligste is » voegt Hij er bij, « is, dat zelfs de harten, mij bijzonder toegewijd, mij aldus behandelen. »

Hierop beval hij haar van alle zorgen aantewenden, opdat er in de H. Kerk een bijzonder feest gevierd zoude worden, zijn goddelijk Hart ter eere, terwijl hij tevens beloofde de in zijn H. Hart verborgene schatten te openen voor diegenen, welke zijn allerh. Hart zouden vereeren, en de aan zijn Sacrament der liefde aangedane belediging, door grootere liefde en vereering hem eenigermate zouden vergoeden.

De nederige dienaars Gods deelde deze openbaring mede; maar dezelve werd aan-

vankelijk, niet zonder tegenspraak, zelfs niet in haar eigen klooster aangenomen. Dezelve onderstond echter de proef van het strengste kerkelijk onderzoek, en gaf gelukkiglijk aanleiding tot de godsvrucht jegens het H. Hart van Jesus in die bepaalde gedaante en ontwikkeling, waarmede ze heden in de Kerk gepleegd wordt.

God, in zijne oneindige wijsheid; komt telkens met zijne bijzondere genadebewijzen te rechter tijd; en dat hij, dit bijzonder genadebewijs, wat de geheimenis der liefde aan het arme menschedom in een nieuw en schitterend daglicht openbaart, juist voor een tijdstip heeft voorbewaard, waarop van den eenen kant de liefde zoo merkelyk verkoeld is, van den anderen kant het ongeloof gedurig veld wint, en de geheimenissen der boosheid zich meer en meer onthullen, stelt ons dit niet in de noodzakelijkheid hierin een nieuw onderpand zijner oneindige goddelijke goedheid en barmhartigheid te erkennen? Als immers de wereld, in het slijk van ongeloof en zedebederf zoo diep gezonken, nog te redden is, kan dit enkel geschieden door het goddelijk Hart, te weten, wan-

neer wij het met steeds groeiende liefde en vurigheid omhelzen. Dit is de ware bron waaruit het christendom zelf ontsprongen is, die eeuwig opborrelende door hare verkwikkende stroomen het smachtende christelijk leven verfrist en vernieuwt. Dat is die sterke burg, waartegen de machten van wereld en hel te vergeefs en krachteloos aandruischen. Hier derhalve alleen kan de zoo kranke maatschappij genezing en een vernieuwd leven vinden. Diezelfde heilingskrachten welke een bijna gansch bedorven menschengeslacht een- en tweemaal gered en verjongd hebben, blijven hier nog steeds ongeschonden voor ons bewaard. Het is slechts onze zaak die heilzame krachten in werking te brengen. En letterlijk is het waar, wat Paus Pius IX zegt : « De Kerk en de maatschappij hebben geene hoop dan in het Hart van Jesus. Het is dat Hart slechts wat al onze kwalen zal genezen. »

IV.

*De ontwikkeling dezer devotie
in de laatste tijden.*

Wat onze Verlosser in de bovenvermelde

echt bevondene verschijning verlangd had, werd eindelijk ondernomen en volbracht. Er werd namelijk ter eere van het H. Hart van Jesus een feest ingesteld wat zich onmiddellijk aan de octaaf van het allerh. Sacrament zou aansluiten. Het oogmerk dezer feestviering werd, met een blik op de aan de H. Margaretha geschiedde openbaring, door Paus Clemens XIII aldus aangeduid : « Opdat de geloovigen Christus' liefde in zijn lijden en sterven voor het menschdom als ook in de instelling van het Sacrament van zijn vleesch en bloed als gedenkteeken zijns lijdens, onder het zinnebeeld van het allerh. Hart godvruchtiger en vuriger zouden vereeren, en de vruchten dier liefde overvloediger bekomen zouden. » (1) Godvruchtige zielen, vooral in de kloostergemeenten, begonnen te wedijveren deze devotie in gemelden zin te oefenen en alom te verbreiden.

Er ontstond eene bijzondere broederschap van het allerh. Hart, door de Kerk verrijkt met onderscheidene genaden.

Gansche kloostervereenigingen sierden

(1) In primo officio SS. Cordis Lect. VI.

zich met den naam van het H. Hart als wilden zij zich uitsluitelijk aan de liefde, aan den dienst, aan de navolging van dit H. Hart toewijden.

De christelijke godsvrucht vergenoegde zich niet met de plechtige viering van dit feest ter vereering van Jesus' Harte, zij wijdde dezer aandacht gansch de maand waarin dat feest plaats vindt; zij wijdde aan dezelve den eersten vrijdag van elke maand; zij verbond deze aandacht met de bezoeken van het allerh. Sacrament gelijk goede zielen deze dagelijks verrichten.

Welk eene machtige aantrekkingskracht lag niet in deze godsvrucht? Wie trok de harten tot dezelve, zoo niet het H. Hart van Jesus zelf?

Vergeefsch verzette zich de ketterij tegen de verbreiding dier aandacht. De kreet van tegenspraak en afkeuring kon de roepende stem des minnenden Verlossers, welke zoo diep de harten binnendringt, niet verdooven. Strijden de bewijsgronden, welke het kettersche Jansenisme tegen de godsvrucht tot Jesus' Harte aanhaalt, even zoo zeer niet tegen de vereering van het allerh. Sacrament?

Moet aan dit kostbaar lichaam, moet aan het dierbaar bloed onzes Verlossers, gelijk zij in dat aanbiddelijk Sacrament tegenwoordig zijn, eene goddelijke vereering worden opgedragen, waarom dan ook niet aan zijn H. Hart? Is niet tegelijk met zijne gansche Menschheid ook zijn Hart alhier aanwezig? En is zijn Hart met zijne Godheid minder vereenigd dan zijn vleesch en bloed? O trotsche wederstrevers, uwe dwaze tegenkantspleit tegen uzelf. Het daglicht schijnt en gij zult met uwe stofwolken deszelfs glans niet meer verduisteren; de sluizen van den levensstroom zijn geopend, en gij zult hem met uwe grendels en dammen in zijne vaart niet meer stuiten!

Belet, zoo veel gij wilt, de menschen, uwe broederen, tot Jesus, tot de bronader des geestelijken levens, tot zijn H. Hart te gaan; hij, die ze tot zich roept, is grooter en machtiger dan gij!

En inderdaad, de kettersche wederspraak, in stede van dit godvruchtig vuur te blussen, heeft het daarentegen heftiger doen ontvlammen. Gebeurde dat niet ten allen tijde, dat het bestrijden der waarheid, tegen

wil en dank de waarheid diende? Schitteren de bestredene waarheden niet, door den nevel der tegenspraak heen, met een verhoogden glans? Waarom zou God anders het bestrijden der waarheid gedoogen?

In lateren tijd nam de verbreiding dezer aandacht merkelyk toe door het **APOSTOLAAT DES GEBEDS**. Gesproten uit de liefde tot Jesus' Harte, stelt het zich tot doel, deszelfs medeleden, welke aan al de genadeschatten aan het aartsbroederschap van het **H. Hart** verleend deel hebben, de dagelijksche beoefening dezer aandacht tot het allerh. Hart te vergemakkelijken. Wat immers valt ons lichter, dan, ten minste eenmaal daags, onze gebeden, onze werken, ons lijden aan dat inzicht optedragen, waarvoor dat goddelijk Hart zonder ophouden bidt, zich zelve daarvoor opofferende als voor deszelfs dierbaarste belangen? En is dat niet juist eene der voornaamste oefeningen dezer godsvrucht zich met dit aangebeden Harte in het gebed te vereenigen, en door dat vereenigde gebed deszelfs dierbaarste belangen te bevorderen?

Of zou misschien bij de gemakkelijheid zelve van dat aangewende middel, het goede

gevolg daarvan moeten achterwege blijven?

Wie toch zal de afgedwaalde zielen kunnen tellen, door het Apostolaat des Gebeds op den rechten weg teruggevoerd; de lauwe wier iever door hetzelfde ontvlamd is; de goede en brave, door hetzelfde met de banden der liefde vaster aan Jesus' Harte verknocht?

De godsvrucht tot het H. Hart van Jesus bekwam eene nieuwe aandrift door het in 't verleden jaar overal gevierde eeuwfeest van derzelve oorsprong. Reeds vroeger hadden zich zoo wel enkele personen als wel gansche kerkelijke gemeenten, genootschappen, bisdommen, zich onder de bescherming van het H. Hart gesteld en zich plechtig tot deszelfs dienst opgedragen. Maar bij gelegenheid van dat schoone gedenkfeest wijdde zich gansch de Kerk aan het H. Hart toe: het Opperhoofd der Kerk wijdde aan hetzelfde de gansche katholieke wereld; ieder bisschop zijne kudde, ieder pastoor zijne parochie, elke christelijke ziel zich zelve met al hare vermogens. Hoe gering is immers het getal der christelijke gemeenten, der oprecht geloovige zielen, welke zich van deze verhevene

feestviering hebben onthouden, en die het door den Paus goedgekeurde toewijdingsgebed bij deze gelegenheid niet gebeden hebben. Wat een zielverheffend, wat een hemel en aarde verblijdende schouwtooneel! Hoe had zich ooit de eenheid, de algemeenheid en heiligheid der Kerk schooner en heerlijker kunnen openbaren? Was het niet dan, terwijl zij in een nauw verbond met haar zichtbaar Opperhoofd, met haar onzichtbaar levende middel- en vereenigingspunt, met de springader van alle de over haar heen-stroomende genaden, zich dan met Jesus' goddelijk Hart vereenigde, zich onvoorwaardelijk en plechtig aan hetzelfde toewijdde en dan vurig smeekte: « Zie, o goddelijk Hart van Jesus, van alle kanten zijn de wateren des lijdens over ons hoofd te zamen gevloeid, van alle kanten zijn wij van tegenstanders en vijanden omringd. Deze heffen zegepraalend het hoofd, nergens op aarde vindt de vertrapte waarheid en gerechtigheid bescherming of steun. Maar gij zijt onze bescherming en steun; gij alleen zijt de onverwinnelijke burg en de rots onzes heils. Door de ons bedreigende machten der duisternissen om-

singeld, nemen wij thans tot u onze toevlucht; aan U wijden wij ons toe voor immer, voor eeuwig. Gij, o goddelijk Hart, zult ons redden; gij zult noch kunt ons ooit verlaten. »

Het kon dan niet missen, of door zulk een verheven toewijdingsfeest, door de genaden welke het toewijdingsgebed zoo rijkelijk van den hemel deed nederdalen, moest het vuur der godsvrucht tot het allerh. Hart van Jesus, gansch de katholieke wereld door, op nieuw opflikkeren.

En welke herinneringen knoopten zich niet voor den denkenden christen, wat zijne waardigheid en waardij betreft, aan dit tweehonderdjarig jubelfeest!

Dat kleine begin (indien men zeggen kan dat deze aandacht eerst met die plechtige feesten een begin genomen heeft) en deze verbazend spoedige verbreiding; dat onbeduidende zaadkorrel en de daaruit opgeschotene, de wereld overschaduwende boom; deze door God aangeblazene vonk, zich van lieverlede tot eene zee van vlammen uitbreidend waarin dagelijks millioenen zielen een nieuwen mijsticken doop erlangen. Is dat niet blijkbaar de vinger Gods, en openbaart

het zich hier niet, dat deze volgens haar wezen hemelsche devotie, ook in den waren zin van hemelschen oorsprong is.

V.

Oogmerk dezer Godsvrucht.

Is het eigenlijk niet overbodig en derhalve nutteloos te vragen waarin het oogmerk, het doel dezer godsvrucht bestaat? Wie vraagt bij voorbeeld naar het einddoel der aandacht tot het allerh. Sacrament? Daar echter in dat oogmerk de hooge gewichtigheid en de providentieele beteekenis dezer aandacht voor onzen tijd, recht duidelijk aan den dag treedt, zoo beantwoorden wij deze vraag met weinige woorden en zeggen : het oogmerk dezer aandacht is geen ander dan de liefde : namelijk de oefening der liefde tot Jesus. En dit antwoord is voldoende.

In deze aandacht stel ik mij Jesus' Harte voor, wat tot mij zegt : « Zie, alzoo heb ik u bemind; en zie, zoo moet ook gij mij beminnen. » Hierin ligt alles besloten; of behelzen deze twee woorden niet het gansche wezen van onze H. Godsdienst?

In het eerste woord : « Zie, zoo heb ik u bemind » ligt de kern van gansch ons christelijk geloof : in het laatste : « Zie, zoo moet ook gij mij beminnen » ligt de samenhang van al ons christelijk doen en laten. Inderdaad, wie aan Christus' liefde gelooft, omvat in dat geloof geheel de christelijke zaligmakende leer. Deze immers is niets anders dan een gulden weefsel van de geheimen der goddelijke liefde, waarvan het eene immer nog grooter en onbegrijpelijker is dan het andere !

Maria's maagdelijke moederschoot, de krib, het kruis op Golgotha, het altaar en het tabernakel — duidt dit alles niet, tegelijk met het grondgeheim der H. Drieëenheid, de gansche som aan van de groote geheimen des christelijken geloofs? Zijn het niet nog grootere geheimen van goddelijke liefde? O! geloof slechts aan Gods oneindige liefde, aan de oneindige liefde van den menschgeworden God, en alle twijfels aan de waarheid der christelijke mijsteriën verdwijnen van zelfs. Zij kunnen nog zoo donker en onbegrijpelijk voor uw verstand wezen, voor uw hart zijn ze helder en klaar. Wat ons het geloof aan deze leeringen moeilijk,

ja, schier onmogelijk maakt, is niet zoo zeer derzelve onbegrijpelijkheid (hoe weinig immers kennen wij van den wezenlijken aard der dingen in het algemeen!) het is veeleer ons eigenbaatig, liefdeloos koud hart, wat zich niet tot het geloof aan Gods oneindige liefde weet te verheffen. O gij menschenharten weest toch niet zoo ijskoud, en geloofst toeh aan de oneindige liefde Gods, aan de alle denkbeeld overtreffende liefde des menschgeworden Gods : dat is de taal des hemels; welke door de H. Schrift tot ons spreekt. Geheel het Evangelie is slechts de uitbreiding van deze gulden spreuk : « Zoo lief heeft God de wereld gehad dat hij zijn eeniggeboren Zoon voor dezelve geleverd heeft, opdat alle die in zijnen naam gelooven het eeuwig leven mochten bekomen. »

Maar al de liefde des menschgeworden Gods vereenigt zich in zijn Hart, als in één brandpunt zamengetrokkene stralen. Zou God niet, even als hij ons door een woord zijner almacht schiep, door een tweede woord zijner almacht van den hoogen hemel af ons in de vroegere onschuld hebben kunnen herstellen? Waarom daalde hij op aarde neder? Waarom legde hij als het ware zijne

goddelijke heerlijkheid neder om zich met onze menschelijke ellende te bekleeden? Antwoord : -- Hij wilde Koning onzer harten worden en door de vrijwillige huldebetooningen onzer liefde verheerlijkt worden. En het hart alleen kan harten winnen. Ja, in God, als zoodanig, kan in een eigenlijken zin, geen hart gedacht worden. God wilde derhalve mensch worden, om ons een wezenlijk Hart te vertoonen en in dat Hart alle schoonheid en liefde.

Bemerk ik echter in dit liefdevolle Hart van Jesus alles, wat ik als christen gelooven moet, zoo is van eene andere zijde in mijne door dat minnend Hart opgewekte en ontvlamde wederliefde, alles begrepen, wat ik als christen beminnen en verrichten moet.

In zoo ver deze wederliefde zich inzonderheid tot Jesus' goddelijk Harte wendt, is zij tevens als ware liefde eene navolging van dit Hart in al deszelfs deugden. En ligt in deze navolging niet gansch de geheimenis des christelijken levens? Slechts in zoo verre ik een navolger van Jesus Christus en van zijn H. Hart ben, behaag ik aan den hemelschen Vader, die in niets zijn welgevallen heeft dan

in zijnen Zoon en in die, welke dezen Zoon gelijkvormig zijn. Het ware doel der aandacht tot het goddelijk Hart is dus niets anders dan, die ware liefde die als zoodanig haar voorwerp tevens zoekt op zijde te streven, in mij te verwekken en te doen ontvlammen, en tevens mij dezelve te doen uitoefenen. Ook het bovengemelde oogmerk, van name-lijk door mijne innige liefde eene soort van schadevergoeding te geven voor den smaad Hem door het ondankbaar menschdom in zijn Sacrament van liefde aangedaan, ligt in dit doel besloten. Want eene brandende liefde tot Jesus, welke zich over de hem aangedane beledigingen met hem niet bedroeft, en door vernieuwden iever zoo veel mogelijk geene vergoeding tracht te geven, is ons onbegrijpelijk.

Wel is waar doelt elke christelijke godsvrucht op verwekking, oefening, verlevendiging en een ootmoedig afsmeekeer liefde. Maar dit aan alle godsvrucht eigen doel, is het bijzonder doel van de godsvrucht tot het H. Hart. Door deze wordt hetzelve op het gemakkelijkste en onmiddellijk bereikt.

Zoo iets vermag mijn hart te overmees-

teren en het tot wederliefde te doen ontvlammen, ik heb, buiten tegenspraak, het Hart Gods wat ik met deze aandacht vereere.

Ook in de godsdienst geldt de leenspreuk :
« Hart om hart! »

En met dit bijzonder doel verschijnt ons dan ook deze aandacht, zoo als wij zeiden : als geheel geschikt voor de tijdsbehoefsten, en voor onze dagen gansch providentieel. Wordt immers niet alles aangewend om het geloof in Christus te vernietigen en ons van zijne liefde lofterukken?

VI.

Eenige bijzondere beweegredenen, welke mij tot deze godsvrucht moeten aansporen.

Zal het nog noodig zijn u andere bijzondere beweegredenen tot deze godsvrucht op te geven, buiten die groote en algemeene gronden welke in het boven vermelde doel voorhanden zijn? Vindt gij in dit laatste niet alles, wat u tot die aandacht kan bewegen?

Gij verlangt misschien inderdaad nog andere en bijzondere beweeggronden? Welnu,

luister dan naar die uitdrukkelijke uitnoodiging van uwen goddelijken Verlosser zelve. Heeft hij ook thans niet, gelijk eertijds toen hij nog zichtbaar onder ons woonde, door zijne zalige dienstmaagd ons toegeropen : « Komt tot mij gij allen die vermoeid en beladen zijt, en bernint mijn Hart : Put aan mijn Hart rust, troost, verkwikking, kracht en sterkte voor uwe zielen ! » En welke buitengewoone beloften heeft hij in die openbaring waarmede hij zijne nederige dienstmaagd begunstigde, met deze uitnoodiging zijner liefde voor de godsdienstige vereerders van zijn Hart niet verbonden ! « Hij belooft hun alle hulp welke zij in hunnen stand behoeven : vrede en eendracht in hunne huisgezinnen; verlichting en troost in arbeid en lijden; eene zekere wijkplaats in leven en sterven; rijke zegeningen over hunne ondernemingen, en voor hunne namen eene plaats in het boek des levens. » Mag en kan deze met zulke beloften verbondene toeroep des Verlossers, in u zonder weerklank blijven ?

Of wel, beschouw onze tegenwoordige tijdsomstandigheden : den steeds toenemenden afkeer van den godsdienst, de lautheid,

het gebrek aan geloof, de geschondene alta-
ren en heiligdommen, de tallooze beleedi-
gingen den Verlosser in zijn Sacrament van
liefde aangedaan, den duivelschen haat waar-
mede gezworen vijanden het christendom
bevechten en vervolgen, den strijd tegen al
wat heilig en dierbaar is, thans op alle plek-
ken van den aardbodem losgebroken! Zijn
al die bijzondere tijdsomstandigheden ook
niet even zoo vele beweegredenen tot deze
aandacht? Wordt gij niet, zoo nog een vonkje
ware liefde in u overblijft, op het zien van
die ontelbare uwen Verlosser aangedane be-
leedigen, gedreven, hem door eene inni-
gere liefde en vereering van zijn Hart, voor
dit alles eene soort van schadevergoeding te
geven? Dwingt het u niet, tegenover de
ontplooid vlag van den Antichrist, u bij de
schare der openbare belijders en aanbidders
van Jesus Christus aanteluiten? En moet
gij niet, van zoo vele gevaren omringd, voor
uzelfen eene zekere wijkplaats zoeken?

Zelfs het denkbeeld, dat juist deze devotie
tot Jesus' goddelijk Hart bij de vijanden van
Christus het meest gehaat wordt, moet voor
u een bijzondere aandrift tot dezelve wezen.

Wat immers kan u als christen dierbaarder zijn, dan hetgeen door Christus' verbitterde vijanden zoo doodelijk gehaat wordt?

En wat u ten laatste voor deze devotie nog gansch bijzonder moet innemen, is, dat dezelve zoo aantrekkelijk, zoo zoet is, en zoo licht met andere kan verbonden worden. Kan er voor u wel iets aantrekkelijker, zoe-ter zijn, dan op het Hart van uwen Jesus te rusten, en u met dit zoo schoone Hart te onderhouden? En verbindt zich deze devotie niet gansch natuurlijk met elke andere welke den naam van christelijke devotie verdient? De devotie tot het allerh. Sacrament, tot de H. Mis, de devotie tot de broederschap der goede dood, de devotie tot het H. Kruis, tot de vijf heilige wonden; zelfs de devotie tot het H. Hart van Maria, of tot de Moeder van smarten; al deze sluiten de devotie tot het allerh. Hart van Jesus bij zich in, of laten zich gemakkelijk met dezelve verbinden.

VII.

*Op wat manier deze godsvrucht moet
beoefend worden.*

De godsvrucht tot het H. Hart moet ik op

eene wijze beoefenen welke mij de bereiking van derzelver doelwit mogelijk maakt. Dat doelwit is : aanwakkering, oefening, vermeerdering mijner liefde.

De liefde tot het goddelijk Hart wordt aangewakkerd door de betrachtning van deszelfs schoonheid, door de steeds toenemende kennis van hetzelfde. Immers, wat men recht goed kent, kan men ook recht goed beminnen en navolgen. Om echter de schoonheid van dat Hart wel te leeren kennen, dient men zich niet te bepalen met ze oppervlakkig én slechts in het algemeen te beschouwen; onze betrachtende blik moet zich vestigen op elken schoonheidstrek in 't bijzonder, ten einde dan deze dan gene volmaaktheid of deugd te beschouwen; men verwijle hierbij langer of korter, naarmate tijd en omstandigheid zulks gedoogen, of gelijk eigen druk en behoefte zulks vereischen,

De liefde is, wel is waar, de polsslag welke dat allerh. Hart immer kloppende houdt. Maar toch heeft die liefde, naar het zeggen des Apostels, « eene hoogte, eene diepte, eene lengte en eene breedte; » naar den aard der toestanden openbaart zij zich in ver-

schillende manieren, door onderscheidene volmaaktheden en deugden. Zij is ootmoedigheid, zij is zachtaardigheid, zij is geduld, zij is menschlievendheid, zij is medelijden en barmhartigheid, zij is ijver voor Gods glorie en voor der zielen zaligheid; in een woord : zij is alles. In mijne betrachtungen op dat goddelijk Hart vertoonen zich al die deugden, de eene na de andere, in derzelve volmaakte schoonheid, en komen zich, als even zoo vele toonbeelden ter navolging, vóór mij plaatsen.

Elk tooneel van Jesus' leven geeft aanleiding tot de betrachtung van de schoonheden zijns Harten en van deszelfs menigvuldige volkomenheden en deugden. Ik kan den goddelijken Verlosser aanzien en betrachten waar ik wil : het zij, besloten in den maagdelijken schoot zijner Moeder, of in de krib op ruw stroo liggend; hetzij in de arme wooning te Nazareth de gewoone kinderplichten waarnemende, een nederig handwerk uitoefenende; of in den Tempel tusschen de leeraren zittende en hen door zijne vroegtijdige wijsheid verbazende, hetzij, op zijne tochten door Galilea elke zijner schreden door wel-

daden onderscheidende en van volkscharen omringd, of in het midden zijner nog in zoo vele opzichten onbedrevene leerlingen; hetzij vermoeid bij Jacobs bron uitrustende en de Samaritaansche vrouw onderwijzende, of wel in het huis van Simon het harte dier zondares bekeerende, welke zijne voeten met hare tranen bevochtigt; — overal vertoont hij mij een hart vol ootmoed, goedheid en liefde.

Nergens evenwel straalt de schoonheid zijns Harten klaarder door, dan in zijn bitter lijden en in het Sacrament zijner liefde, wijl hij daar uit liefde zich den dood prijs geeft, en zich hier zelfs aan mij tot spijsz schenkt. Derhalve verbindt zich ook gansch bijzonderlijk de godsvrucht tot het goddelijk Hart met Jesus' bitter lijden en het Sacrament zijner liefde, en ik zal dus, bij de oefening dezer aandacht, vooral op enkele tooneelen des lijdens of op eenige beleerende punten van het allerh. Sacrament mijne beschouwing vestigen.

Het eerste vereischte dus voor de ware oefening dezer devotie bestaat, in de beschouwing van de schoonheid des goddelijken

Harten voornamelijk doorstralende in de tooneelen van het bitter lijden en in de leerstukken wegens het allerh. Sacrament.

Is nu, bij deze betrachting, mijn hart warm geworden, en is in mij de begeerte ontstaan, de erkende volmaaktheden of deugden van het goddelijk Hart natevolgen, zoo biedt zich dan het *tweede* vereischte aan, te weten, dat ik die in mij ontstokene liefde werkelijk uitoefene.

Ik verwek dan metterdaad een akt van liefde tot het goddelijk Hart. Uit het binnenste mijner ziel dank ik hem voor zijne liefde: ik geef mij, al wat ik ben en bezit, aan dat goddelijk Hart; ik verlang, slechts aan dit Hart te rusten; niets anders begeer ik dan dit Hart te beminnen, met hetzelfde gelijkvormig te worden; met droefheid en leedwezen werp ik een blik op mijne zonden en onvolmaaktheden, door welke ik zoo ver van de gelijkvormigheid met dat goddelijk Hart ben afgeweken; ik smeeke hem ootmoedig om vergiffenis voor de beledigingen welke ik hem, vooral in zijn H. Sacrament, door lauwheid, achteloosheid, ja, misschien wel door oneerbiedigheid of godtergende hande-

lingen heb aangedaan; ik bid hem zelfs die beledigingen te vergeven, hem, vooral in zijn liefdesacrament, door mijne medemenschen aangedaan. Word ik door eenig lijden nedergedrukt, zoo giet ik mijne smart in dat goddelijk Hart over; word ik met eenige bekoring gekweld, zoo vlucht en verberg ik mij in dat goddelijk Hart. Al mijne vreugde, al mijne verwachtingen, geheel mijn levensgeluk, leg ik met betrouwen en volle overgiving neder in dat goddelijk Hart, wat door deszelfs zoetigheid alle zoetigheden der wereld overtreft en mij alle bitterheden der wereld verzoet. Zie daar dan : zelfsvernederling en eene ootmoedige bede om vergiffenis, opoffering en vertrouwelijke overgiving, dank, lof, bewondering en oprechte, heilige voornemens, dat zijn de akten waardoor ik aan het heiligste en zoetste Hart van Jesus mijne hulde toebreng en mijne liefde bewijze.

Het *derde* vereischte volgt dan als van zelve en bestaat in een ootmoedig gebed; want zoo dikwerf ik voor God verschijne, verschijn ik voor hem als bedelaar. Ik bid het goddelijk Hart mij uit de overvloedige schatkamer van

alle genaden, die medetedeelen welke mij in mijnen toestand bijzonder noodzakelijk zijn om de H. liefde tot het goddelijk Hart in mij te bewaren, dezelve door navolging van deszelfs deugden in het werk te leggen, en daarin tot het einde toe te volharden.

O zoetste Hart van Jesus, daar ik niets anders zoek noch begeer, dan u te beminnen en u eenmaal eeuwig te bezitten, en daar ik weet dat deze liefde enkel eene gave is uwer goedheid, zoo bid ik u om dit kostbaar geschenk uwer liefde. Neem mijn arm, onaanzienlijk hart, en geef mij in de plaats een nieuw, rein hart dat met het uwe gelijkvormig zij; bind mij aan u met de hechtste banden der liefde, en laat mij eerder sterven, dan dat ooit deze banden weêr zouden verbroken worden!

Dit of een dergelijk gebed leg ik voor het goddelijk Hart neder en besluit daarmede mijne godsvrucht oefening.

Het is niet noodig dat die drie, tot de gepaste oefening dezer devotie, vereischte akten, altijd op elkander volgen of zich afwisselen, integendeel zal het meermalen gebeuren dat ze zich hoogst voordeelig met elkander

vermengen. Ook ontbreekt mij soms de tijd tot de voorgenomene betrachting; dan zal het voldoende zijn, ten minste den indruk dien eene vroegere overweging mij veroorzaakt heeft, door eene korte overweging weder te verlevendigen, het beeld van de schoonheid van Jesus' Harte mij levendig voor den geest te stellen, en met deze levendige voorstelling de bovengemelde akten te verbinden.

Overigens kan deze godsvrucht met of zonder behulp van eene zinnelijke afbeelding van het goddelijk Hart gepleegd worden. Het ligt in den aard mijner tegelijk zinnelijke en geestelijke natuur dat zulk een beeld wat mij het H. Hart als voor de oogen stelt, de godsvrucht bevorderen moet; gelijk het dan ook billijk is dat zulk een beeld door mij vereerd worden kan en moet, wijl, gelijk reeds gezegd is, die vereering op het verbeelde voorwerp zelven terugslaat. De Verlosser zelf heeft immers, bij zijne verschijning aan de zalige Margaretha zulk eene lichamelijke afbeelding zijns Harten en deszelfs vereering als iets hem zeer gevallen aanbevolen. O waarom zijn niet al de wooningen, de werk- en slaapplaatsen der chris-

tenen met een beeld van Jesus' Hart versierd? Ware het soms niet genoeg eenen enkelen blik op zulk een beeld te werpen om de naderende bekoring als met eenen slag afte-
werpen? Het zou evenwel eene zeer overdreven meening zijn, voortegeven, dat zulk een beeld tot de echte godsvrucht tot het H. Hart volstrekt onontbeerlijk ware. Ik kan immers aan het goddelijk Hart ten allen tijde en op alle plaats, mijne devotie toewijden.

Bij de oefening dezer aandacht zal het immer de hoofdzaak zijn dat ik zelf een hart tot dezelve medebreng. Als ik deze godsvrucht wezenlijk met het hart beoefene, dan worden al de vereischte voorwaarden als van zelve vervuld. Ja zelfs eene enkele hartelijke verzuchting tot het H. Hart gestuurd; een enkele akt van ware opoffering en oprechte overgeving aan hetzelfde; een enkel uit den grond des harten opstijgend gebed voor het goddelijk Hart nedergelegd, bereikt min of meer volkomen het doel der devotie, en is tevens aan God aangenaam, en voor mij rijk in zegeningen.

TWEEDE BOEK.

DEFENINGEN

VAN GODSVRUCHT TOT HET GODDELIJK HART.

I.

Het biddende goddelijke Hart van Jesus.

Is het bitter lijden het voornaamste en waarlijk gulden leerboek van alle christelijke wijsheid en deugd, zoo leer ik in dat boek eerst en vooral de ware bron kennen van christelijke wijsheid en deugd, te weten : het gebed gelijk het zijn moet. Want Jesus' lijden is, gelijk gansch zijn levensloop met het heilige gebed als doorweven, en zijn goddelijk Hart is het altaar, van waar de wierook des gebeds tot zijnen goddelijken Vader omhoog stijgt. De H. Schrift heeft, tot onze beleving en navolging, inzonderheid drie vurige gebeden aangeteekend waarmede hij zijn lijden begint, voortzet en besluit.

1. Nadat de goddelijke Jesus de zaal verlaten had, waar hij met zijne jongeren het laatste Avondmaal gehouden had, en zich naar den Olijfberg begevende, hun dit zoete en liefdevolle, die gewichtige en eeuwig denkwaardige afscheidswaarden had toesproken, begon hij, de oogen ten hemel geslagen, aldus te bidden. « Vader, zoo spreekt hij, het uur is gekomen, verheerlijkt uwen Zoon, opdat uw Zoon u verheerlijke.... — Ik heb u op aarde verheerlijkt; ik heb het werk voltrokken wat gij mij te verrichten gegeven hebt. En nu, Vader, verheerlijk mij bij u met die heerlijkheid, welke ik bezat vóór het bestaan der wereld. » Dan bidt hij in 't bijzonder voor zijne discipelen opdat de Vader hen in zijnen naam behoude en hen voor het kwade behoede; hij bidt voor al die door hun toedoen in zijnen naam gelooven zullen; hij bidt voor de christenen uit alle eeuwen en bidt alzoo ook voor ons.

Het tweede van die in de H. Schrift voor ons opgeteekende gebeden, is dat wat hij gedurende zijnen doodstrijd tot driemaal herhaalt : « Vader, is zulks mogelijk, dat deze kelk dan voorbijga, dat echter niet mijn wil maar de uwe geschiede! »

Het derde eindelijk is die uitboezeming op het kruis : « Vader vergeef hun ! » « Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten ? » « Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest ! »

Vind ik niet, als ik den inhoud dezer gebeden aandachtig beschouwe, dezelfde tegenstellingen welke wij in gansch zijn leven aantreffen ?

Want zie, hij wordt in een armen stal, tussehen dieren, geboren, en de heirscharen des hemels bezingen zijnen lof; als kind ligt hij in eene ellendige krib, en Koningen uit het oosten komen hem in deze krib aanbid- den. Hij brengt in de grootste afzondering zijne kinderjaren door, en als een twaalfjarige knaap verbaast hij door zijne wijsheid de leeraren en schriftgeleerden. Hij wordt door Joannes den Dooper gedoopt, als ware hij een zondaar, en na zijn doopsel openen zich boven hem de hemelen, en een stem laat zich hooren : « dit is mijn geliefde Zoon, in wien ik mijn welgevallen heb. » Hij is aan de gewoone menschelijke behoeften, aan honger, dorst en slaap onderworpen, en wanneer het hem belijft, weert hij die be-

hoeften van zich af, hongert slechts naar de verkondiging zijner leer, en dorst naar het heil der zielen; hij verheft zich van uit den slaap en gebiedt door het woord zijner almacht aan stormen en woedende baren.

Wat groote, treffende tegenstellingen! En deze tegenstellingen vind ik juist ook in den zin van de boven aangehaalde drie gebeden. Het eerste, het priestergebed, is een gebed vol kalmte, majesteit en waardigheid.

In die gebeden leven gedachten welke tegelijk hemel en aarde van derzelver grondvesten heffen. Hij kenschetst zijn nakende lijden als zijne verheerlijking; hij spreekt tegelijk van zijne en zijns Vaders verheerlijking; hij spreekt van zijne volkomene eenheid met den Vader; hij bidt voor zijne leerlingen, dat zij met hem en onder elkander zouden een zijn, opdat hun eenmaal dezelfde heerlijkheid moge ten deel vallen.

Door dit verheven priestergebed wijdt hij dus het offer in, wat hij van zin is daartebrengeu; verklaart den waren zin, het ware doel van dit offer, en beveelt het den Vader aan. Vergelijk nu hiermede het tweede gebed wat de doodangst hem afperst. Gelijk daar als hoog

verheven priester, met het volle besef van zijne goddelijke afkomst en zijne eeuwige glorie, verschijnt hij daarentegen hier in dien staat van vernedering waarop het woord van den psalmist paste : « Ik ben een worm en geen mensch. » Heeft hij minder naar zijn lijden als naar zijne verheerlijking verlangd, gelijk een dapper held naar den strijd dorst, zoo ligt hij hier op het aanschijn en bidt, dat, indien het mogelijk is die lijdenskelk toch hem moge voorbijgaan.

O, welk een verschil! Maar ook, hoe velen hebben zich reeds met dat bloedige doodzweet, wat aan min verlichte en enge zielen zoo vernederend voorkomt, en met dit angstvol gebed huns Verlossers verkwikt en gelaafd! Een enkel mensch, ware zijn lijden ook nog zoo groot, zou nooit onze smarten hebben kunnen lenigen. Hij die alleen ze lenigen kan is een tot den dood toe bedroefde God.

Hij alleen, de Heer over leven en dood, die zelf den doodsangst heeft uitgestaan, die zelf als mensch gevoeld en geleden heeft, en daarom ook weet wat medelijden is, kan onzen doodsangst verlichten.

Dergelijke tegenstellingen vinden wij in de gebeden welke hij op het kruis uitspreekt. Eenmaal roept hij : « Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten? » — Dit gebed is eene uitboezeming van den dringendsten nood waarin een mensch komen kan; van zijne volslagene verlatenheid zelfs van den kant van God, zijnen Vader, tot wiens eer hij het kruis beklommen had; dan echter hooren wij dat gebed vol kalme rust, en kinderlijke gelatenheid : « Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest! »

2. Het eerste dan, waartoe ik mij, door deze vurige gebeden, welke Jesus' goddelijk Hart, vóór en gedurende zijn lijden, den Vader opdraagt, gedreven voel, is, van dat goddelijk Hart, om deze gebeden, welke hij ook voor mij sprak, van harte te danken. Ja, innige dank zij u, o biddend goddelijk Hart van Jesus!

In uw priesterlijk gebed duidt gij op uwe heerlijkheid, ook voor mij hebt gij den hemelschen Vader om die heerlijkheid gebeden; en geraak ik eenmaal tot die heerlijkheid, dan zal ik die enkel aan uwe verdiensten en aan dit krachtige gebed te danken hebben.

O goddelijk Hart van Jesus, vernieuw ook thans in den hemel voor mij dat gebed, wat gij eenmaal gedurende uw lijden hebt uitgesproken, en verleen mij de genade van in uwen naam behouden, en voor het kwade behoed te blijven, en eens de eeuwige glorie te bekomen!

En, o goddelijk Hart! hoezeer moet ik u ook niet danken voor dat tweede gebed, wat gij in uwen doodsangst voor ons bidt en waardoor gij ons al uwe schoonheid en liefde openbaart.

O onbegrijpelijke liefde en erbarming, voor mij tot zulk eene vernedering gedaald! En even zoo dank ik u, o goddelijk Hart, voor dat gebed op het kruis, toen gij voor uwe gruwzaamste vijanden, voor uwe beulden den Vader om vergeving smeektet; toen gij door de uitboezeming van het gevoel uwer verlatenheid, mij voor de verlatenheid van Gods wege behoeden wildet; toen gij, stervende, uwen geest in de handen uws Vaders bevelende, mij leerdet, hoe ik eenmaal in mijn stervensuur doen zou wat gij toen deedt!

Het tweede, waartoe ik door de gebeden van het goddelijk Hart vóór en gedurende het

lijden moet aangedreven worden, moet hierin bestaan, dat ik mij beijveren moet, het goddelijk Hart dat zijn lijden door bidden geheiligd heeft, ook hierin, naar mijn zwak vermogen natevolgen.

Ik moet van het goddelijk Hart niet slechts in het algemeen den ijver voor het bidden leeren, maar vooral, van mijn lijden door het gebed te heiligen. Wordt aan het lijden niet in eene bijzondere beteekenis de naam van *be-proeving* toegevoegd? Maar ik kan geene beproevingen doorstaan zonder het gebed; en het hoofdonderscheid tusschen de christelijk lijdenden en de niet christelijk lijdenden bestaat zoo zeer niet hierin dat de eerste onverdient, de laatste door eigene schuld lijden; want helaas! ook genen lijden zelden zonder schuld; dat onderscheid bestaat ook daarin niet, dat de eersten geduldig, de anderen ongeduldig lijden, of liever dat de eersten lijden zonder klagen, de anderen daarentegen klagen en morren.

Want hetgeen de menschen geduld noemen is veelal bij God geen geduld, en zoo als mijn Verlosser mij leert, kan het klagen ook met het volmaakste geduld samenstaan. Wan-

neer men lijdt en bidt, dat is, waarlijk bidt, dan is het lijden altoos eene bron van verdienste, en de deugden, welke den lijdenden christen kenmerken, ontspruiten dan als van zelve. Maar lijden zonder bidden maakt ons gelijk aan dien moordenaar welke ter linker zijde hing, wij zijn namelijk met Christus aan het kruis gehecht, en toch raken wij, door het lijden zelve, steeds verder van hem af. Mocht ik derhalve van het lijdende goddelijk Hart, van deze onuitputtelijke bron van alle wijsheid en deugd, ten minste dit leeren, dat ik in mijn lijden hem navolge door mijne liefde tot het gebed; dat ik, even als hij, mijn lijden beginne met het gebed. het daarmede voortzette en eindige. O, zoo wenschte een groote heilige. Kon ik toch van op eenen hoogen berg de gansche christenheid overziende dezelve met de meest indringende stem toeroepen : « Bidt, bidt, bidt, opdat gij uwe zielen moogt zalig maken ! » Maar zoo roept immers het lijdende goddelijk Hart tot alle lijdende christenen, zoo roept het immers ook mij toe. Hoe vele duizende lijdenden, brengen aan hunne ziel groote schade toe wijl zij lijden zonder bidden; volg-

den zij de stem van het lijdende goddelijke Hart, dan zouden zij aan het lijden zelve de heiliging en de verlossing hunner ziel te danken hebben. En daar de meesten, vóór hun verscheiden, den weg van lijden en kommer door moeten worstelen, zeg mij, hoe weinige christenen zouden dan het eeuwig doel huns levens missen!

Ik behoer mij evenwel te bevljtigen deze lijdensgebeden, ook wat derzelve inhoud betreft, natevolgen.

Ik moet dan vooreerst dat grootsche, verheven gebed van het biddende goddelijk Hart nabidden, mijn gebed met het zijne vereenigen, dikwijls en innig bidden om de verheerlijking van den eeuwigen Vader en die zijns goddelijken Zoons, om de eenheid van al de belijders van zijnen naam, om mijne eigene behoeding voor de zonde en om mijne volharding tot het einde. O! hoe godgevallig is dat gebed om die rijke geestelijke schatten! Waarom toch bad ik tot hiertoe slechts om geringe zaken welke enkel tot mijne tijdelijke belangen behoorden? Mocht ik toch eindelijk eens beginnen te bidden gelijk het mij mijn Verlosser in zijn priesterlijk gebed

en in het Onze Vader geleerd heeft; dat is, mocht ik waarlijk bidden om de verheerlijking des goddelijken Vaders, om het aangroeien en de verbreiding zijner Kerk, om de vervulling van Gods wil, om het heil mijner ziel!

En nu het tweede gebed, dat angstvol gebed van Jesus' Harte : « Vader, is zulks mogelijk, dat die kelk voorbijga; dat echter niet mijn wil, maar de uwe geschiede! »

Hoe waardig is dat gebed niet, om ook in mijn lijden door mij nagebeden te worden! Hoe onbeduidend is mijn lijden, van wat aard ook, vergeleken met het zijne! En hoe zeer ook deze ontzettende nood, deze smart, onmetelijk als de Oceaan, hem een bloedig angstweet uitperst, bidt hij evenwel slechts : « Vader, is zulks mogelijk! » O heilige, bewonderings- en aanbidswaardige gelatenheid van dat goddelijk Hart! Hoe kan ik immer een leerling van Jesus en een navolger van zijn Hart zijn, indien ik niet in mijn lijden, hoe drukkend het ook zijn moge, hem nabidde : « Vader, als het mogelijk is, dat dan die kelk voorbijga! » En hoe kan ik veronderstellen dat mijn gebed, met eene volle

onderwerping van mijnen wil aan dien van God, tot den Vader gericht, hem mishagen zou, als hij ook al niet dat gebed verhoorde in dien zin waarmede ik het hem heb opgedragen? Gaat ook de kelk al niet voorbij, dan zal hij mij toch een engel zenden, die mij in mijne droefenis troosten zal en mijn smartvol lijden als een aangenaam reukwerk op eene gouden schaal voor de voeten van Gods troon zal nederzetten. En eindelijk de drie laatste beden van het goddelijk Hart op het kruis.

Heb ik misschien gruwzamere, boosaardigere vijanden dan de zijne? En toch bad zijn liefdevol, tot verzoening genegen Hart : « Heer vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen! » O oneindig goed en zachtzinnig Hart mijns Verlossers! Hoe is het mogelijk uw leerling te zijn en uw vereerder, indien ik dagelijks dat gebed van het Onze Vader « Vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onze schuldenaren! » misschien slechts met de lippen, maar niet uit den grond des harten bidde; indien er ook slechts een eenige is, hoe vijandig hij mij ook zij, wien ik niet oprecht vergiffenis schenke. O hemelsche

en verhevene leer van de liefde tot de vijanden en van de christelijke verzoening! Dierzelfer beoefening is de ware proefsteen, de ware triomph der liefde, en in het goddelijk Hart van Jesus zelve vinden wij er het volmaakste voorbeeld van.

Zijn tweede gebed op het kruis luidde : « Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten? Zijn oneindig medelijdend en met smart doorboord Hart heeft deze verlatenheid willen gevoelen opdat ik eenmaal in mijnen doodsnoed voor dezelve behoed worde; immers hebben ook al de heilige martelaren en belijders; zoo vele millioenen heilig of christelijk gestorvenen aan dit heilig gebed wegens zijne verlatenheid, in hunnen doodsnoed, troost, moed en vertrouwen geput. Ik wil derhalve zoo dikwerf ik het goddelijk Hart vereere, hetzelve aan die voor mij doorgestane verlatenheid herinneren en het vurig toeroepen, dat het hem gelieve, mij, om de verdienste dezer doorgestane verlatenheid, in mijn eigenen doodsnoed genadig en barmhartig bijtestaan.

Ziehier zijne laatste bede op het kruis, de bede van zijn door den dood brekend Harte :

« Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest. » O oneindig zoet gebed, waarmede na een zoo oneindig bitter lijden onze goddelijke Verlosser zijn heilig leven en lijden besluit! Hoe gelukkig zijn die millioenen christenen, wien het vergund wordt dit zoet gebed stervende uittespreken, en, als het ware, op zijn heiligen mond den laatsten adem uitteblazen! En als eenmaal, in mijne laatste stonde, nog een flauwe straal van geheugenis en bewustzijn in mij overig is, zal mijn laatste woord, en zoo mij de spraak begeeft, mijne laatste gedachte zijn : « Vader, in uwe handen beveel ik mijnen geest! » In geval ik echter niet in staat zou zijn dit met den mond of met het harte te spreken, zoo zal ik ten minste al mijne zorg aanwenden om mij bij mijn verscheiden in eene dusdanige zielsgesteltenis te bevinden, dat ik dat zoet gebed van mijnen Verlosser zou bidden, indien ik zulks konde, dat is -- in de gesteltenis der heilige liefde, in den staat van genade!

O goddelijk Hart van Jesus, verleen mij die kostbare genade, dat ik eenmaal biddende of in den geest des gebeds, in de heilige liefde,

moge sterven! Verleen mij, o goddelijk voorbeeld van een heiligen ijver voor het gebed, de genade, dien heiligen ijver natevolgen en daarin tot het einde toe te volharden! (1)

II.

Jesus' goddelijk Hart in het allerh. Sacrament des Altaars.

Daar « Jesus wist dat zijn uur gekomen was, en daar hij de zijnen immer bemind had, zoo beminde hij ze tot het einde. » Zoo schrijft de apostel der liefde over de liefde zijns goddelijken Meesters, op wiens borst hij mocht rusten. Wat wil hij met deze woorden zeggen: « Hij beminde ze tot het einde? » Hij wil niet alleen daarmede zeggen, dat de goddelijke Jesus zijne liefde tot de zijnen tot aan het einde toe heeft voortgezet, maar ook dat hij het grootste liefdebewijs voor hen tot op het einde zijns levens bewaard heeft. En waarin bestond dat grootste bewijs zijner

(1) Na elke dezer overwegingen kan men de toewijdingsakte bidden, welke door Z. H. Pius IX goedgekeurd en op het einde van dit boekje geplaatst is.

liefde? Zie, hoe hij op den vooravond van zijn lijden met zijne leerlingen het Paaschmaal van het oude Verbond houdt, hoe hij van tafel opstaat, zich met een linnen doek omgordt, zijnen leerlingen de voeten wascht en dan het nieuwe Paaschmaal instelt, van hetwelk hij zegt : « Vurig heb ik verlangd dit Paaschmaal met u te eten, vóór ik lijde! » « Hij nam dan, zegt het Evangelie, het brood, zegende en brak hetzelfde, gaf het hun en sprak : « Neemt en eet, dit is mijn lichaam. En hij nam den kelk, dankte, gaf hun denzelden, en sprak : « Drinkt allen hiervan, want dit is mijn bloed van het nieuw verbond, wat voor velen vergoten wordt tot vergeving der zonden. En zoo dikwijls gij zulks doen zult, doet het ter mijner gedachtenis. » Erken dan in de instelling van het allerh. Sacrament het hoogste bewijs zijner liefde. Ook gij zijt van het getal der zijnen, welke hij immer bemind heeft. Wat immers had deze God der liefde niet reeds voor ons gedaan, eer hij op aarde tot ons nederdaalde? Had hij ons niet met eene eeuwige liefde bemind, ons van eeuwigheid af in zijne hand opgeteekend? Uit liefde schiep hij ons, hij

verlevendigde ons lichaam met dat heerlijk beeld zijner almacht, met de onsterfelijke ziel, en voorzag ze van groote vatbaarheden en eigenschappen, zoo dat ze aan waarde tegen de gansche wereld opweegt. Hij gaf ons tot dienaren zijne engelen; zon, maan en sterren om ons te verlichten; hij gaf ons het gebruik der vruchten en de schatten der aarde.

Toen echter de tijden vervuld waren, gaf hij zich zelven. Hij daalde neder in dit lage aardse verblijf en bekleedde zich met onze menschelijke natuur, waarmede hij, als met een sluier, zijne eeuwige godheid omhulde. O wonder der eeuwige liefde : het woord, dat eeuwig in de heerlijkheid des Vaders was, werd vleesch; de eeuwige Zoon Gods gaf zich zelven aan ons. En op wat wijze, met hoe vele zelfsverloochening gaf hij zich, tot welken graad van vernedering daalde hij? Hij gaf zich aan ons als een *tochtgenoot op onze pelgrimsreis*, wel wetende, hoe hard ons de pelgrimsreis door het leven, zonder zijn geleide, zou vallen. O goddelijke Pelgrim, die ons op deze moeilijke pelgrimsvaart zoo liefderijk de hand biedt! Hij gaf

zich aan ons zelfs als *dienaar en slaaf*. Want hij was niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. Gedurende zijn verblijf op aarde zie ik hem dag en nacht bezig met de onwetenden te leeren, de hongerigen te spijzen, de lijdenden van hunne smarten en ziekten te genezen, en in zijne leerlingen ons allen de voeten te wasschen. En nadat hij zich zelven in zoo vele opzichten aan ons gegeven heeft, is hij thans in begrip, zich als losprijs voor onze zonden aan den dood overtegeven. Kan nu de liefde nog hooger klimmen? Kan men meer doen dan zijn leven den gruwzaamsten dood prijs te geven? Wat evenwel den mensch onmogelijk is, dat hebt gij, o Jesus, met uw God-menschelijk Hart mogelijk gemaakt. Uw oneindig liefdevol Hart heeft eene liefde uitgevonden welke het verhevenste verstand van een Cherub niet had kunnen bedenken. Gij wildet niet van ons scheiden zonder dat gedenkteen der liefde te stichten, wat alle liefdedonderen in zich vereenigt. Gij steldet als het wonder aller wonderen uwer liefde het allerh. Sacrament in. Want waarom steldet gij dat Sacrament uwer liefde in? Gij wildet, o goddelijke

Jesus, na de voltooiing onzer verlossing tot de heerlijkheid uws Vaders terugkeerende, toch in dit Sacrament als de ware Emmanuël (God met ons) met gansch uw goddelijk en menschelijk wezen, met al uwe liefde en genade, bestendig bij ons blijven. Hier zouden wij u, als den ons immer nabijzjnden en tegenwoordigen God en Verlosser, en in u den drieëenigen God zelve, met de innigste godsvrucht immer begroeten en vereeren, met de engelen des hemels immer loven en aanbidden kunnen; hier zouden wij in allen nood en in al de verzoekingē des levens steeds tot u onze toevlucht mogen nemen; hier wildet gij u zelve, gelijk eenmaal op eene bloedige wijze op het kruis, gedurig door onze handen op eene onbloedige wijze aan den hemelschen Vader op onze altaren offeren, om ons als de eeuwige hoogepriester de verdiensten van uw kruisoffer zelf te bezorgen; hier eindelijk wildet gij zelf u als eene wezenlijke spijs aan ons geven, en in deze spijs wildet gij, met u zelve, ons alles geven wat gij zijt en bezit, uwe Menschheid en uwe Godheid; gij wildet, daar gij u eenmaal met de menschelijke natuur vereenigd hebt, u in deze spijs

met elk onzer vereenigen, en dit zoo nauw, als zich de spijs vereenigt met die er zich mede voedt; gij wildet, even als de spijs zich verandert in vleesch, op eene dergelijke manier ons in u veranderen en als het ware overnemen; niet wij zouden leven, maar gij zoudt voortaan in ons leven. O engelen des hemels die verlangt met bewondering uwe blikken in deze geheimenis der liefde te vestigen, leert mij, hoe ik dit mysterie met u bewonderen en in het stof aanbidden zal? O menschen! Komt nader en bewondert hier de onbegrijpelijke liefde en schoonheid uws Verlossers!

Het is waar, mijn goddelijke Jesus is overal schoon, waar ik hem ook aanschouwe. Hij is schoon in den hemel, waar hij als het eeuwige Woord en als de volkomen glans zijns Vaders met hem dezelfde goddelijke glorie deelt; hij is schoon op de aarde waar de liefde hem heeft heengetrokken om ons, verloren menschen, tot zijne hemelsche glorie te brengen. Hij is schoon in de krib, en schoon aan het kruis; schoon is hij nog, wanneer hij de hongerigen brood geeft, en ons op den berg der zaligheden met het brood

zijner heilige leer spijst. Maar nergens verschijnt hij ons schooner dan hier, in het Sacrament zijner liefde. Nergens vertoont hij zich zoo vernederd als hier. Want in de krib wordt hij door de welluidende lofzangen der hemelsche heirscharen verheerlijkt; en aan het kruis hangende brengt hij de gansche natuur in beweging, maar hier zie ik hem van al zijne majesteit en heerlijkheid beroofd, ik zie hem in een tabernakel opgesloten, en zie hem zoo dikwijls door goddelooze handen aangeroerd en door goddelooze lippen genuttigd, en daarbij al deze schennissen stilzwijgend verdragende. In de krib en op het kruis verschijnt hij minstens nog in zijne eigene menschelijke gedaante; maar hier omhult hij niet slechts zijne Godheid, ook nog zijne Menschheid met de nietige gedaanten van brood en wijn!

En gelijk hij ons nergens meer vernederd voorkomt, zoo vertoont hij zich ook nergens liefderijker. Want is de maatstaf van zijne vernedering ook niet die van zijne liefde? In de krib en op het kruis verschijnt hij nog als een offer buiten mij; hier echter geeft hij zich aan mij als eene offerspijs en vereenigt

zich als zoodanig met mij, ten einde mij met zijne Godheid te vervullen en in mij als in zijn heiligdom te wonen.

Wat mensch ben ik dan toch, zoo ik mij niet door zulk eene bewonderenswaardige liefde en schoonheid geroerd en in wederliefde ontvlamd gevoele? O! Waarom kan ik niet beminnen gelijk de Seraphijnen des hemels, waarom smelt mijn gansche wezen vóór dit liefdesacrament niet weg in liefde en dankbaarheid!

2. Kan ik echter niet beminnen gelijk het behoort, waarom dan ten minste bemin ik niet zoo veel ik vermag? Want wat wil hij van mij tot vergelding der grootste liefde?

Hij wil, dat ik tot hem kome, en mij in dit Sacrament der liefde met hem vereenige. Hoe liefderijk roept hij mij tot zich :

« Komt, zegt hij, komt alle tot mij die vermoeid en overlast zijt, en ik zal u verkwikken! en ik, zoo onzeggelijk vermoeid en overlast; ofschoon zoo zwak en gebrekkelijk, zoo wankelmoedig in mijne goede voornemens, zoo zelfzuchtig en onrein in mijne oogmerken; ofschoon door zoo vele verzoekeningen bestormd, met onvolmaaktheden en fouten beladen, ik

bevlijtig mij niet, ten spoedigste dien liefdevollen roep te gehoorzamen!

Hij verlangt naar mij. « Vurig heb ik verlangd, zegt hij tot zijne leerlingen, dit Paaschmaal met u te houden, » en ik verlang niet naar hem! Hij begeert mij met hemelsch manna te voeden, en ik geef de voorkeur aan de spijs der onreinen boven dit hemelsch manna! Hij belooft mij in dit H. Sacrament het ware leven en de zalige onsterfelijkheid, en ik laat mij door de schrale wellusten der wereld, in de strikken des doods gevangen nemen!

Aan deze bron putteden alle heiligen hunne heiligheid, alle martelaren hunnen moed en de verachting des doods, de belijders hunne standvastigheid, de maagden hare reinheid, de kerkleeraren hunne geleerdheid en wijsheid, en ik — ik ga niet tot deze bron!

Of indien ik er mij ook al toe begeve, doe ik dit evenwel zoo zelden, wellicht met weerszin én met een innerlijk tegenstreven!

Hoe kan ik dan zeggen, dat ik in dit allerh. Sacrament het met alle schoonheid schitterende Hart van Jesus bemin, zoo ik aan de toeroeping zijner liefde geen gehoor

geve, en mij aan den in dit Sacrament brandenden liefdegloed niet wil verwarmen?

O goddelijk Hart van Jesus! Hoe smartelijk berouwt het mij, dat ik uwen minnenden roep tot hiertoe met zoo weinig bereidwilligheid beantwoordde! Smelt toch door uw heilig vuur het ijs mijns harten, en maak dat ik eindelijk beginne u in deze groote geheimenis uwer liefde waarlijk te beminnen!

5. Maar ik moet tot dit Sacrament der liefde niet enkel naderen en zelfs dikwijls naderen, ik moet zulks ook doen met eene zoodanige bereiding en zulke gevoelens, dat ik aan deze levensbron waarlijk het leven putte, dat ik mij met den daar aanwezigen Verlosser werkelijk door liefde vereenige.

Leert mij de Apostel niet: « Wie onwaardig dit brood eet of den kelk des Heeren drinkt, die is aan het lichaam en bloed des Heeren plichtig. De mensch beproeve dan zich zelve, en eete dus van dat brood en drinke aan dezen kelk. Want wie onwaardig eet en drinkt, die eet en drinkt zijn eigen vonnis, wijl hij het lichaam des Heeren niet onderscheidt! »

O oneindig liefderijk Sacrament, maar ook, o geduchte geheimenis!

Nader ik niet tot hem, zoo bekom ik ook niet het leven. Want hij heeft zelf gezegd : « Voorwaar, voorwaar ik zeg u, zoo gij het vleesch van den Zoon des menschen niet eet en zijn bloed niet drinkt, zult gij het leven in u niet hebben. »

Als ik evenwel tot hem kom, niet als een brave Simeon, die eenmaal den goddelijken Jesus zoo minzaam in zijne armen nam en aan zijn hart drukte; niet gelijk Magdalena de boetelinge, welke met de tranen van haar leedwezen zijne voeten bevochtige; niet gelijk al zijne oprechte volgelingen van het Evangelie, welke hem dienen wilden of verlangden door hemzelven geleerd, versterkt en geestelijk vertroost te worden; maar als ik tot hem nader gelijk die huichelende phariseeuwen en schriftgeleerden, die hem be-laagden; gelijk die gruwzame beulsknechten die hem folterden, gelijk die valsche Judas met zijnen verraderlijken kus; als ik tot hem kom zonder bruiloftskleed met een bezoedeld gewaad, met eene door de zonde ontwijde en nog niet door het Sacrament der biecht gezuiverde ziel : dan ontvang ik niet alleen in deze geheimenis der liefde het leven niet,

maar ik eet alsdan mijnen dood en mijn vonnis, omdat ik het lichaam des Heeren niet onderscheide. Want ik neem dan deze heilige spijs als ware het eene gemeene, lichamelijke spijs, daar evenwel Christus dit H. Sacrament van zijn kostbaar vleesch en bloed heeft ingesteld, opdat ik mij door hetzelfde op eene geestelijke wijs met hem zou vereenigen, met zijnen allerheiligsten wil, met zijn goddelijk Hart, en met zijne Godheid zelve. Door het onwaardig eten dezer spijs verijdeld ik die liefderijke inzichten van mijnen Verlosser; ik verhinder dat Christus, met lichaam en ziel, met Godheid en Menschheid hier aanwezig, mijne ziel binnendringe, wijl de driemaal heilige zich met eene door zonde bevleete ziel niet vereenigen kan; ik houd hem derhalve in mij als in eene gevangenis en doe zijne ziel geweld aan.

O schrikkelijke, afschuwelijke gedachte! Jesus' liefde zelve geweld aandoen; hem in de grootste geheimenissen zijner liefde verraden; door mijne gezindheid zijn goddelijk minnend Hart nogmaals met eenen gruwelijken dolksteek doorboren, en zich, zoo als de Apostel zegt, « aan zijn vleesch en bloed plichtig maken! »

O goddelijk Hart van Jesus, bewaar mij toch genadig voor zulk eene misdaad, voor zulken snooden, schandelijken Judaskus!

Boezem mij een recht heilig verlangen in, hetgeen mij met het geweld der liefde tot deze geheimenissen uwer liefde henen trekt; maar dan ook een zoo grooten eerbied, dat ik nimmer zoo vermetel zij, met een bevleete, onreine ziel tot hem te naderen, of wel te naderen zonder voorbereiding, zonder ware, hartelijke aandacht, zonder bevorens lichaam en ziel ootmoedig nedergebogen te hebben!

4. Ik betreur met smarte alle onachtzaamheden, verzuimenissen, oneerbiedigheden waaraan ik mij ooit in mijn leven jegens deze heilige geheimenis heb schuldig gemaakt. Ook doe ik u herstelling van eer, o goddelijk Hart, voor alle beledigingen u in dit Sacrament der liefde door alle schepselen aangedaan. O kon ik u toch door eene innigere liefde en vereering van dit H. Sacrament voor alle de u daarin toegevoegde ontelingen en beledigingen eene soort van genoëgdoening geven! Neem dan minstens, o goddelijk Hart van Jesus, mijn zwakken wil en mijne oprechte belofte als eene geringe

schatting mijner huldiging aan!

Ziehier wat ik u thans beloof: dat ik voortaan het Sacrament uwer liefde zal in eere houden en het als mijn hoogste, schoonste en beminnenswaardigste goed met al mijne krachten zal lief hebben. Ik vernieuw de be-
tuiging van mijn onwankelbaar geloof aan dit hoogwaardig Sacrament. In het licht van dit geloof erken ik, dat, zoo ik mij met dat Sacrament niet vereenige, ik het leven niet kan bezitten; dat het slechts aan deze levensbron is dat ik kracht kan putten voor den strijd met de bekoringen, standvastigheid in de vervulling van mijne christelijke plichten, geduld, troost en moed in de wederwaardigheden des levens en in den dood. Ik wil derhalve uwen liefdevollen roep volgen; dikwijls komen om mij met dit Sacrament van liefde te vereenigen; ik wil komen met een groot verlangen, maar ook telkens na eene zorgvuldige voorbereiding, telkens met groote godsvrucht, ootmoed en eerbied.

Dit hoogwaardig Sacrament zal steeds mijne vreugde en blijdschap wezen, maar tevens ook het voorwerp mijner innigste vereering en eerbiedvolle aanbidding. Zoo dik-

werf ik het H. Misoffer bijwoone, waarin hij zich aan den hemelschen Vader offert; zoo dikwerf ik dat Sacrament in de kerken bezoek; zoo dikwerf ik het in feestelijken optocht door de straten en pleinen zie dragen, of het als teerspijs naar de zieken zie brengen, wil ik diep in het stof nedergebogen uit het diepste mijner ziel met den Apostel Thomas uitroepen : « O, mijn Heer en mijn God! en vereenigd met mijne broederen zeggen : *Venite, adoremus*, komt en aanbidt; geloofd en gezegend zij in eeuwigheid het allerheiligste Sacrament des Altaars! »

Deze, o goddelijk Hart! is mijne plechtige belofte, welke ik thans demoedig voor u nederleg. Verleen mij, tot derzelve vervulling, uwe almachtige genade!

III.

Het lijdende goddelijk Hart van Jesus.

1. « Komt en ziet of er een smart is gelijk aan mijne smart, groot als de zee is mijne smart! » In deze woorden verneemt gij de door de Propheten zoo lang vooruit aange-

kondigde geschiedenis van het goddelijk Hart, zoo lang dit op aarde geklopt heeft. Want de eeuwige Zoon Gods heeft zoo zeer onze menschelijke natuur bemind, dat hij van dezelve alles heeft aangenomen, niet alleen wat haar voordeelig onderscheidt en veredelt, maar zelfs wat haar buigt en vernedert, alles, in één woord, behalve de zonde. Hij nam zich een menschelijk, tot het lijden geschikte lichaam, eene waarlijk menschelijke ziel en een menschelijk, gevoelvol, voor smarten vatbaar Hart. Zulk een hoogepriester immer hadden wij noodig, die zelf kon lijden en met ons medelijden hebben, die anderszins « heilig », schuldeloos, onbevlekt, van de zondaren gescheiden en hooger dan de hemelen geworden. » (1)

Ja, in eenen nog veel hooger grad dan wij, was Jesus voor lijden en smarten vatbaar. Het lichamelijk lijden is des te gevoeliger, levendiger, doordringender. hoe zachter gevormd het gepijnigde lichaam is, en hoe reiner en volkomener van eene andere zijde de ziel den indruk der smart ontvangt.

(1) Hebr. VII, 26.

En de zielsmart is des te pijnlijker, heviger, benauwender, hoe grooter en volmaakter de kennis, hoe levendiger en reiner het gevoel van het kwaad is, waardoor die smart veroorzaakt wordt.

Werp dan nu eens een blik op dat teedere, maagdelijk, wonderbaar gevormde lichaam van uwen Jesus; aanschouw zijne allerteederste ziel? En wat de smart en droefheid betreft welke die ziel om het kwaad der zonde gevoelt, heeft ooit eene ziel de grootheid van dit kwaad zoo klaar en volkomen gekend? Heeft ooit een hart den door de zonde beleedigden God zoo oneindig lief gehad?

2. De Apostel spreekt van eene « lengte, eene breedte, eene diepte en hoogte van het mysterie onzer verlossing. (1) Is nu dit mysterie onzer verlossing ook niet het mysterie van het lijden en de smarten van dat goddelijk Hart? Betracht, o christelijke ziel, de *lengte* van dat lijden, van die smarten van dat goddelijk Hart : hoe lang namelijk dat lijden geduurd heeft; niet slechts drie uren, van het zesde tot het negende uur, toen uw goddelijke Jesus op het kruis hing; maar hoe

(1) Ephes. III, 18.

hij, te beginnen met den doodstrijd in den hof van Gethsemani, achttien achtereenvolgende uren zoo onuitsprekelijk veel geleden heeft. Betracht, hoe zijn lijden zelfs niet binnen deze achttien uren besloten blijft; hoe veeleer gansch zijn leven, van het oogenblik zijner ontvangenis af, steeds een voortdurend lijden, eene aanhoudende kruisdraging was; hoe hij in die drie en dertig jaren welke hij onder ons heeft doorgebracht geen enkel uur mocht genieten vrij van lijden en zorgen! In de grootste armoede geboren, in behoeftigheid en nederigheid opgroeiende, in armoede en kammernis zijn gansche leven doorbrengende, terwijl hij niets bezat waar hij zijn hoofd kon nederleggen, immer zich uitputtende met den arbeid voor ons heil, en dan nog steeds betaald worden met de zwartste ondankbaarheid, immer miskend, gelasterd, gehoond en vervolgd! O welke schrikkelijke lengte zijns lijdens!

Beschouw thans de *breedte* van zijn lijden; denk eens, wat hij geleden heeft in al zijne goederen, in zijne eer en zijn goeden naam, in zijn teeder, maagdelijk lichaam, in zijne vijf zinnen, in zijne vijf heilige wonden, in

zijne allerheiligste, doodelijk bedroefde ziel; beschouw hoe en wat hij geleden heeft van wege menschen van allen stand, van allen rang, van alle sekse; allen hebben hem doen lijden, Joden zoo wel als heidenen, vorsten en grooten zoo wel als geringeren, vijanden, ja zelfs zijne vrienden en begunstigers, tot zijne Apostelen toe, welke hem zoo dikwijls verkeerd verstonden.

Is er dan wel eene smart gelijk aan de zijne! O heilige Wonden, o met doornen gekroond hoofd, o verscheurd Hart van mijnen God!

En dan, de *diepte* van zijn lijden! Zie, daar is geene plek aan gansch zijn lichaam welke niet gewond is; geen druppel troost in zijn lijdend Hart! Alle christelijke dulders, alle heilige martelaren en belijders, alle door nood en smart gedrukte zielen, alle die met hem den lijdenskelk drinken, en de merkteekenen zijner wonden in hun lichaam dragen, hebben in de betrachtting van de smarten van dit goddelijk Hart troost gevonden. En om anderen te kunnen troosten, heeft hij zelf allen troost willen derven. Niemand, hoe groot zijn lijden ook wezen moge,

zal ooit kunnen zeggen : « Mijne smart is zoo groot als die van Jesus' goddelijk Harte, en derhalve onverdragelijk! » Hij heeft dit immers reeds lang te voren door zijne Propheeten verklaard : « Ik zag rond, en vond niemand die mij hulp verleende; ik zocht gedurig, en er was geen mensch die mij vertroostte! »

Een lijden zoo volkomen, zoo algemeen, zoo beroofd van allen troost, is waarlijk een afgrond van pijnen, een oceaan van smarten!

En eindelijk, de *hoogte* zijns lijdens! Zie hij lijdt met dat Hart, wat hij voor ons heil zoo teergevoelig gemaakt heeft, ten einde al zijne smarten des te levendiger te gevoelen, alle spieren van dit Hart met de droefheid te laten doordringen, om zijn Hart door de pijn gansch te laten doorboren en zich als het ware dronken te drinken aan den beker der smarte.

O, waarlijk, gij zijt de man des lijdens; en gij, o Hart van mijn Jesus, gij zijt wezenlijk dronken van pijn en smart!

3. Gij hebt thans zijn lijden in het algemeen overwogen, werp nu een liefdeblik op Jesus in den hof van Gethsemani en betracht

met de grootste oplettendheid zijn doodelijk bedroefd en met den doodsangst kampende Hart.

O, onuitsprekelijke droefheid! o, schrikkelijke doodstrijd van mijn goddelijken Jesus! Heeft men ooit van een mensch gehoord, die zulke droefheid, zulken angst heeft kunnen doorstaan, en onder die benauwdheid water en bloed gezweet heeft!

Zoo diep wildet gij u dan vernederen, o heilig Hart van Jesus, zoo oneindig mij be-
minnen! Want inderdaad, wat is de oorzaak uwer onuitsprekelijke droefheid? Welke last drukt uw hart zoo neder en perst het een bloedig angstzweet uit? Het is, wel is waar, de last mijner zonden dien gij vrijwillig hebt opgeladen om door uw lijden voor dezelve te boeten; die zonden waarvan gij, wegens uwe klare en volkomene kennis van derzelve afschuwelijkheid en uwe oneindigeliefde van den God die er door beleedigd werd, het gewicht zoo diep gevoeldet. Maar komt uwe groote droefheid dan ook niet hier uit voort, dat gij ziet hoe ondankbaar ik ben, wijl ik, niettegenstaande gij zoo veel om mijne zonden lijdt, ik mij evenwel nog door dezelve

laat verstrikken? Dat ik nog een wellust kan vinden in hetgeen u dat bloedige zweet ontperst heeft! Derhalve zijt gij niet alleén bedroefd om voor de zonde te boeten; gij zijt ook nog bedroefd om mijn ongeluk, om mijne verblinding, wijl ik de zonde, die u zoo veel smart gebaard heeft, nog beminnen kan.

O, onoverwinnelijke, oneindige liefde van mijnen God!

Beschouw daarna, 'o christen ziel, zijn aan het kruis door een lanssteek zoo gruwzaam doorboorde Hart! Hij had dus nog niet genoeg aan al die hem reeds toegebrachte wonden, waardoor hij onze wonden heelen wilde; wel waren zij op zich zelve voldoende, ja, meer dan voldoende, maar zij waren nog niet genoeg voor zijne liefde! Deze gruwzame lanssteek moest dienen om hem zijn Hart te openen, opdat ik tot op deszelfs grond zou kunnen doordringen, en aldaar de bron van alle genaden, een veilig toevluchtsoord in al mijne behoeften, bekoringen en gevaren zou kunnen vinden. Deze beschouwing van de liefde zijns Harten moest tevens dienen om mij in dankbare wederliefde meer en meer te doen ontvlammen.

O, doorboord en geopend Hart van mijn Jesus, bemachtig u toch door de vlammen uwer liefde van aller menschen harten! O, mocht ik zelf ten minste eens ernstig beginnen u oprecht lief te hebben!

4. Om des te heviger, o christen ziel, uwe liefde tot dat smartelijk doorboorde goddelijk Hart te doen ontvlammen, bedenk dat dat Hart, dit groote lijden gansch vrijwillig voor u heeft ondergaan. Ja, gansch vrijwillig nam mijn goddelijke Jesus, van het begin zijner aardsche loopbaan, alle mogelijke vernederingen aan; gansch vrijwillig boog hij onder de smarten welke dien levensloop moesten besluiten; vrijwillig brak zijn Hart in het bange doodsuur!

Hoort gij niet, hoe hij van dit leven scheidende, met luider stemme roept: « Het is volbracht! » Hoeveel ligt er niet tusschen zijn doodstrijd in Gethsemani en dezen laatsten kreet! Wat onuitsprekelijk lijden vinden wij daar niet! Eerst dien doodstrijd zelve; dan al de folteringen en kwellingen, al die snoode vernederingen, beledigingen en mishandelingen bij Annas en Kaïphas, bij Pilatus en Herodes, en dan eindelijk weer

bij Pilatus; die schrikkelijke geeselslagen, die smartelijke doornenkroning, de lastige kruisdraging, de onuitsprekelijk pijnlijke kruisiging zelve, dat doorboren van zijne heilige handen en voeten, die onnatuurlijke uitrekking van al de lidmaten van zijn tenger lichaam, zijne tallooze wonden van het hoofd tot de voeten, het verlies van stroomen bloeds, — en dan nog, na al die pijnen, dien luiden kreet, onmiddelijk voor zijn verscheiden! De hoofdman zelfs, dien luiden kreet hoorende, slaat op zijne borst, en bekent dat die gerechtige de ware Zoon Gods is, die niet sterft uit zwakheid, niet omdat hij moet, maar omdat hij wil. Werkt dan, beulen, al uwe woede op hem uit, zet uwe mishandelingen voort zoo lang gij wilt, rijt zijne wonden nog verder open, gij zult hem toch niet dooden indien hij, de Heer en de bron des levens, zijn leven niet nederleggen wil! En even vrijwillig als den dood, nam hij ook al de smarten aan; die smarten waren even zoo vele offeranden, welke hij zijnen hemelschen Vader opdroeg voor mij, tot boete voor mijne zonden, en om mij zijne oneindige liefde gansch te doen kennen.

Wat gevoel ik nu bij den aanblik van al die pijnen? Waarmede zal ik dezelve aan dat goddelijk Hart vergelden?

O, doorboord Hart van mijnen Jesus! Is het dan billijk dat, terwijl gij vrijwillig in een oceaan van droefheid nederzinkt en deze groote smart vrijwillig voor ons aanvaardt, ik daarentegen niet eenmaal de smart der boete voor mijne zonden wil aannemen, of het lijden wat God mij toezendt geduldig verdragen? Is het billijk dat, terwijl gij de pijn zoo bemint en heiligt, ik met afschuw voor elke pijn, voor alle lijden terugdeinze? Zal ik dan niet uit liefde tot u en om u natevolgen, de pijn der versterving gewillig verduren en ten minste de moeielijkheden met de beoefening der christelijke deugd verknocht, met gelatenheid en kracht des geestes verdragen?

O goddelijk Hart, mocht ik toch eindelijk uit uwe wonden eenige liefde tot het lijden, tot de smarten putten, waarmede ik uwe liefde vergelden en verheerlijken kan!

Maak mij door uw lijden den smaak van de ijdele en zondige vreugde der wereld bitter; schep in mij een heilig, verheven ver-

langen, uit liefde tot U en ter uwer navolging ten minste eenige druppelen uit uwen lijdenskelk te drinken! En daar gij met den prijs van zoo oneindiggroote smarten mijn lichaam en ziel als uw heiligdom gekocht hebt, geef dan ook, dat ik mij met lichaam en ziel gansch aan uwen dienst toewijde.

Het was voor mij, goddelijke Jesus, dat in den dood u de oogen braken, dat zich uw gezicht benevelde; ach mochten dan ook mijne dartele oogen zich van de ijdelheden der wereld afwenden! Uwe ooren werden door ruwe smaad- en schimpwoorden beleedigd; mijne ooren derhalve moeten in 't vervolg voor het woord Gods en voor den noodkreet der armen openstaan. Uw mond is met gal en azijn bevochtigd geworden, dus zal voortaan mijn mond, die zoo dikwijls zondige en ijdele woorden gesproken heeft, niet meer spreken dan woorden tot Gods lof en 's naasten stichting. Uwe teedere handen waren op het kruis uitgestrekt; mijne handen zullen zich niet meer uitstrekken dan ter volbrenging van werken van deugd en gerechtigheid. Uwe heilige voeten waren op het kruis met nagels vastgehecht; de mijne zullen van nu af aan het pad der godsvrucht

en des vredes bewandelen. Uw Hart werd door de gruwzame lans geopend; mijn hart zal ik openen voor de belijdenis mijner zonden en zal in uw Hart rust zoeken en vinden.

O heiligste Hart van mijn Jesus! Wees mij in alle bekoringen en gevaren eene veilige wijkplaats; laat mij bij u in al mijn lijden troost en verkwikking vinden en bewaar mij in uwe heilige liefde!

IV.

Het goddelijk Hart van Jesus de zonde verfoeiende.

1. Het goddelijke Hart haat alleen de zonde, waarvan zelfs de minste schaduw nooit den glans van deszelfs reinheid en heiligheid verdonkerde. « Wie uwer, zegt hij tot zijne boosaardige vijanden, zal mij van zonde overtuigen? » « En hij is, zegt de Apostel, in alles aan ons gelijk geworden, behalve door de zonde. »

Wilt gij weten, hoe groot de haat is, waarmee dit reine Hart de zonde verafschuwt, en met welk verlangen het vervuld is om ook ons met dien haat voor de zonde te bezielen,

beschouw dan het schrikkelijke tooneel van zijn bitter lijden, waardoor hij, in onze plaats, voor de zonde boet.

Beschouw dien goddelijken Boetvaardige ginder, in den hof van Gethsemani, nedergebogen, beschouw hem aan het kruis hangende.

Wat beduidt die onuitsprekelijke droefheid, wat dat bloedige zweet wat aan zijn Hart ontperst wordt? Kon hij ons met minderen prijs niet afkopen? Ware niet het geringste smartgevoel van zijn Hart voldoende geweest, om de beleedigde gerechtigheid zijns goddelijken Vaders met ons te verzoenen?

Maar zijn goddelijk Hart wilde deze diepe droefheid lijden, het wilde dat bloedige angstzweet vergieten, om mij te toonen, wat een schrikkelijk kwaad de zonde is, en in welk eene zee van droefheid ze mij moest doen verzinken; hoe oneindig schendelijk en doemenswaardig het vermaak is wat ik door de zonde genoten heb, die valsche vrede, welke mij na elke begane zonde geruststelde. En waren al die andere pijnen en kwalen, waaraan de goddelijke Lijder zich zoo vrijwillig overgeeft, tot de verlossing der we-

reld dan zoo noodzakelijk? Maar hij leed ze, om mij het hatelijke der zonde in al derzelve gedaanten en manieren oogenschouwelijk te maken, en mij, voor al die verschillende gedaanten der zonde, met afschrik te vervullen.

Zie, hij laat zich door woeste krijgslieden heen en weder slepen; hij duldt de schrikkelijkste onteeringen, snoode verachting, lastering, geringschatting zijner ware grootheid, en zoo boet hij voor de door ons zoo gewenschte valsche eer en gewaande grootheid.

Hij vernedert zich en is gehoorzaam tot den kruisdood toe, en aldus boet hij voor onzen hoogmoed en onze wederspanningheid.

Hij laat zich, zonder morren, zonder klagen, als een lam, wat den mond niet opent, ter slachtbank slepen, en zoo doet hij boete voor ons morren en klagen over Gods wijze beschikkingen.

Hij laat zich van zijne kleederen berooven, en boet aldus voor onze ongeregelde verkleefdheid aan aardsche bezittingen en goederen.

Hij laat zich op het kruis hechten, zich handen en voeten doorboren, zich alle lid-

maten van zijn tenger lichaam uitrekken, om aldus te boeten voor onze ongeregelde vleeschelijke lusten.

Hij lijdt een verteerenden dorst, laat zich met gal en azijn drenken, en doet alzoo boete voor onze onmatigheid in spijs en drank.

Hij sterft den bitteren kruisdood, en zoo doet hij boete voor de schuld des eeuwigen doods, welke wij door de zonde hadden op ons geladen.

O allerheiligste Hart van Jesus, met wat oneindigen afschuw van de zonde zijt gij niet vervuld, daar gij voor dezelve met zulke gruwzame smarten en bitterheden voldoet, en mij dus doende al derzelve hatelijkheid en boosheid zoo levendig voor oogen stelt!

2. Elke bladzijde der heilige Schrift predikt mij den haat voor de zonde; de heilige Vaders en Kerkleeraren putten zich in beelden en gelijkenissen uit, om mij derzelve hatelijkheid en heillooze gevolgen klaar voor oogen te stellen.

De zonde, zeggen zij, is gelijk aan de *verrotting in het ooft*. Want even als de verrotting aan den appel alle schoonheid, waarde, gedaante, goeden reuk en smaak beneemt,

zoo beneemt de zonde aan de ziel de schoonheid haars levens, den reuk van haar goeden naam, de waardij der genade en den smaak van de goddelijke dingen en de glorie des hemels.

De zonde is gelijk aan *slecht laken*. Want even als een handelaar in slecht laken voor den koper niet het gansche stuk ontwikkelt, maar hem alleen het begin daarvan laat zien, zoo vertoont de valsche handelaar, Satan, aan den zondaar slechts het begin van het stuk laken, het vermaak, wat de zonde belooft, niet het midden, de wroeging des gewetens, noch het einde, de straffen der hel.

De zonde is een *wijnhuis des duiveis*, waar deze den wijn der wellust voor den prijs der zielen veil heeft.

De zonde is *eene speelbank*, want even als de onrechtvaardige die de bank houdt, aan den speler, om hem te verlokken, eerst eene kleine winst verschaft, om hem daarna, alles wat hij bezit te doen verliezen, zoo doet ook de duivel. Aanvankelijk, ons tot de zonde verleidende, gunt hij ons eenige schijnbare voordeelen; dan echter wint hij ons alles af — onze onsterfelijke ziel en te gelijk met deze — alles.

De zonde is als *een net* of *een lijnstok*. Want even als de visch in het net zich rondwentelende zich meer en meer verweekelt; of de vogel zich immer vaster en vaster aan het lijn hecht, zoo verwijdert zich de zondaar steeds verder van God, en wordt, hoe langer hij in de zonde vertoeft, des te sterker door Satan gekluisterd.

De zonde is als *een leiband*, waarbij het dier naar de slachtbank gesleept wordt. Want even als men het dier, wat men wil slachten, van den beginne af niet al te vast bindt, opdat het niet schreeuwe; zoo ook bindt de duivel den zondaar eerst niet met al te sterk toegehaalde strikken, opdat hij tot God niet roepe, maar des te zekerder ter helle gevoerd worde. (1)

Hoe treffend zijn niet die gelijkenissen, en hoe bekwaam om ons van de zonde een afschrik te geven!

Ook de godgeleerden en de meesters van het inwendig leven beschrijven mij met klare woorden de afgrijsselijkheid der zonde; zij leeren mij dat ik door dezelve mij tegen God verzet, tegen God, het schoonste, hoogste,

(1) S. Bonaventure *Diæte Salutis* c. II.

beminnenswaardigste goed; dat ik daardoor zijnen heiligen wil wederstreef; dat ik daardoor zijne oneindige majesteit oneindig beleedig; dat ik hem daardoor zijne ontelbare weldaden en genaden met den snoodsten onthank vergeld; dat ik mij daardoor van hem losruk en mij in de slavernij van den duivel begeef.

Een andermaal richten zij mijn blik, om mij van de hatelijkheid der zonde te overtuigen, op derzelve heillooze gevolgen en op de rampen waarmede ze de goddelijke gerechtigheid straft; op die eeuwige straffen der verdoemde engelen en menschen; op het om de zonde geslotene paradijs, op den zondvloed die met weinige uitzonderingen het gansche menschenras verdelgt, op de vreeselijke verschrikkingen des doods, op dat heil van ziekten, lijden en kwalen, welke om der zonde wille de menschheid overvallen en deze aarde in een tranendal veranderen.

Hoe vol waarheid zijn ook niet deze leer-
ringen, en hoe bekwaam om ons een afschrik van de zonde inteboezemen!

O God! waarom beef ik voor de zonde niet terug bij het aanschouwen van die ge-

duchte waarheden! Wie kan toch zoo verblind wezen van aan de ingevingen van die verleidende slang nog het gehoor te leenen!

Hoe schrikkelijk evenwel deze waarheden ook zijn mogen, erken ik bij derzelver licht nog niet volkomen genoeg de oneindige boosheid en de hatelijkheid der zonde. Want al zijn de straffen waardoor beperkte wezens aan Gods eeuwige gerechtigheid voldoening geven, ook nog zoo groot, nog zoo langdurig, ja zelfs eeuwig, zoo zijn ze toch, ingezien het beperkte wezen der gestraften, ook maar beperkt. Neen de boosheid en hatelijkheid der zonde erken ik eerst dan volkomen, wanneer ik ze in den spiegel van Jesus' allerheiligste Hart beschouw. O, waarom zie ik niet meermalen in dien spiegel om alzo beter te leeren wat de zonde is en met welken haat ik ze moet verafschuwen!

3. Zoo oneindig groot als de liefde tot God, zoo oneindig groot is ook de haat der zonde waarmede Jesus' goddelijk Hart vervuld is. Al wat dit Hart, van deszelfs eerste kloppingen op aarde, denkt en verricht, doelt eeniglijk op de vernietiging van de heerschappij der zonde. Hier, uit dat reine Hart

huns Verlossers, hebben alle heiligen hunnen doodelijken haat tegen de zonde geput, benevens hunne bestendige leenspreuk en hun gebed: « o God! Laat mij eerder sterven dan dat ik u door de minste zonde vergramme! »

Plaats ik mijzelven nu voor dat goddelijk Hart wat de zonde zoo zeer verfoeit; beschouw ik vooral deszelfs oneindige droefheid en doodsangst, door de zonde bewerkt; zie ik hetzelve om der zonde wille met een lanssteek doorboord, — en werp ik dan een blik op mijne eigene verloopene levensdagen, welk eene schaamte moet ik dan niet ondervinden! Want wie zal de menigte mijner zonden en misdaden tellen waardoor ik, van mijne kindsche dagen af, mijn God beleedigd heb! Jesus' Harte zoo vol afschuw van de zonde, en ik, voor dezelve zoo onverschillig! Het Hart van Jesus om vreemde zonden in eene zee van droefheid gedompeld; en ik aan de zonde zoo gehecht, zoo smachtend naar de verboden wellust! Jesus' Harte om mijne zonden op het kruis met eene lans doorstoken; terwijl ik door mijne verkleefdheid aan de zonde dien gruwbaren lanssteek immër vernieuwe! O wie zal mij tranen gelijk die

van Petrus of van Magdalena geven, om dag en nacht mijne zonden te beweenen!

O goddelijk Hart, met schaamte gansch overdekt, kom ik thans tot u. Ik bid u, bij uwe oneindige barmhartigheid, verwerp mij toch niet van vóór uw aanschijn! Zie medelijdend op mij neder, geef mij een waarlijk vermorzeld Hart, opdat ik met een oprecht berouw mijne zonden beweene; verleen mij ten minste iets van dien afschuw welken gij van de zonde gevoelt. Zuiver mijn hart van al die vlekken, welke de gelijkenis, die het met u hebben moet, zoo ellendig misvormd hebben; roei uit hetzelfde elke vezel waarmede het aan de zonde vastgehecht mocht zijn. Dat die bitterheid, waardoor gij voor de zonde geboet hebt, mij voortaan allen smaak in die valsche vermaken en zoetigheden verbittere, welke zoo zeer de ziel vergiftigen. Zoo dikwerf de zonde mij in eene verleidende gestalte mocht naderen of de bekoring mij verlokken, richt dan terstond mijne blikken naar dat bloedige zweet wat de zonde u ontperst heeft, naar dien gruwelijken lanssteek waarmede ze u gewond heeft.

O goddelijk Hart, ik bid u om vergiffenis en barmhartigheid; om vergiffenis wegens mijne begane zonden : om barmhartigheid en genade, ten einde mij voor de toekomst tegen de zonden te behoeden. Ik smeeek u om deze bijzondere genade, o allerheiligste Hart, van mij eerder te doen sterven dan toetelaten dat ik u nog door eenige zware zonde beledige!

V.

*Het goddelijk Hart van Jesus,
zetel en toonbeeld aller deugden.*

1. Hoe heerlijk versierd kwam eenmaal het hart van den eersten mensch uit de handen des almachtigen en algoeden Scheppers!

Stralende door het licht der goddelijke genade, was dat hart zelf eene afspiegeling, een glans van de reinheid en schoonheid Gods. Geene ongeregelde bewegingen stoorden alsdan deszelfs vrede; het werd slechts bewogen door eene kinderlijke liefde tot God.

Maar toen kwam de zonde, en al dien glans, al die schoonheid werd op eenmaal verdonkerd. Het menschenhart verloor met den

vrede Gods tevens ook den vrede met zich zelve. Dat hart, eenmaal de zetel eener zoo schoone orde, werd thans door kwellende onrust, door ongeregelde driften en begeerten heen en weêr geslingerd. Het werd eene tuimelplaats van hatelijke begeerlijkheden en hartstochten, die zich onderling verscheurden, en waardoor het hart zelf werd vaneen gereten. De hoogmoed, de nijd, de wangunst, de toorn, de vleeschelijke begeerlijkheid; al deze verfoeilijke driften trokken het hart binnen, en sleepten een heir van kwalen met zich mede.

Wie zal thans aan het arme menschenhart den verloren vrede, de verlorene schoonheid wedergeven? Hij alleen, van wien de goddelijke Vader zegt: « Deze is mijn welbeminde Zoon, in wien ik mijn welgevallen heb; » en van wien geschreven staat, dat hij « deschoonste der menschenkinderen is. »

Deze nieuwe mensch en menschgeworden Gods Zoon heeft waarlijk een schoon, een oneindig schoon Hart, wat de schoonheid van het eerste menschenhart verre overtreft. Dat Hart van eene oneindige schoonheid is een voorbeeld voor allen, die maar schoon

en den Vader welgevallig zijn, in zoo verre zij de trekken zijner schoonheid in zich ver-
toonen.

2. Aanschouw, hoe dat Hart van Jesus eeniglijk bewogen wordt door de *zuiverste liefde* tot God, zijnen hemelschen Vader. Iedere polsslag van dat hart klopt enkel voor de volbrenging van Gods heiligen wil. Deze volbrenging van het goddelijk welbehagen is deszelfs spijs en drank. Het is enkel vervuld met het verlangen naar de verheerlijking zijns hemelschen Vaders; de ijver voor de eer zijns Vaders is het reine vuur, wat dag en nacht op het altaar van dat goddelijk Harte brandt. Hoe juicht niet in heilige vreugde op de enkele herinnering van zijnen naam! Hoe dikwerf herhaalt niet de H. Schrift dat het Hart van Jesus gejubeld heeft in het gebed tot zijnen Vader! Was het gebed, de vertrouwelijke omgang met den Vader, niet al zijne vreugd en wellust; keerde het niet telkens van den arbeid tot het gebed terug; ja verbond het niet immer het gebed met den arbeid!

O, Hart van Jesus, steeds levende in gedurigen omgang met den Vader, vlamme door het vuur der reinste liefde tot den Vader!

Deze reine liefde tot God, welke de ziel is van gansch het leven en streven zijns Harten, is ook de zon, waaruit al zijne andere deugden en volmaaktheden, als even zoo vele stralen, voortkomen. En met wat verblindende schoonheid zien wij niet alle menschelijke deugden in dat Hart schitteren!

Wie kan aan Jesus' Harte denken, zonder zich deszelfs onvergelykelijke *ootmoedigheid* en *zachtmoedigheid* te binnen te brengen!

Hoe oneindig ootmoedig verschijnt ons niet dat Hart in zijne ontvangenis in Maria's schoot! Hoe ootmoedig in zijne geboorte in Bethleem's stal! Hoe ootmoedig in de nederige woning te Nazareth gedurende zijn drie en dertig jarig verborgen leven! Hoe ootmoedig in het verkiezen van zoo nederige leerlingen! Hoe ootmoedig in zijn lijden wat slechts eene aaneenschakeling van vernederingen was! Hoe ootmoedig eindelijk in het heilige Sacrament zijner liefde!

Is het niet eene onbegrijpelijke ootmoedigheid in een God van zich zelve vrijwillig zoo diep te vernederen, en in alles het nederigste steeds te zoeken en te verkiezen! Behoefteige ouders, het verachte Nazareth, de

nederige slavengedaante, de diepste armoede, een smaadvollen dood!

O onbegrijpelijke vernedering van mijnen God! O oneindig ootmoedig Hart van mijn Jesus!

En deze onvergelykelijke ootmoed gaat altoos gepaard met eene even groote, milde zachtmoedigheid, welke zich zoo schoon ver-
toont zoo wel tegenover de menigvuldige gebreken en zwakheden zijner jongeren en vrienden als tegenover de boosaardige aanslagen en beleedigingen zijner vijanden!

O onoverwinnelijke zachtmoedigheid van mijn Jesus!

Wie kan aan het Hart van Jesus denken en zal zich tevens niet deszelfs *leliewitte kuischheid en reinheid* herinneren! O, wie bemint niet deze volmaakte, deze maagdelijke reinheid! Zie hoe uw Jesus zich de zuiverste der maagden tot Moeder verkiest en als eene reine lelie aan haren schoot ontspruit. Zie hoe een maagdelijke Vader de beschermer zijner kindschheid is; hoe een maagdelijke leerling in het heilig Avondmaal nabij zijn Hart rust, hoe in zijne omgeving en in zijn gevolg steeds maagden gevonden worden.

O, ijverzuchtige minnaar van maagdelijke, kuische zielen! Wie kende deze maagdelijke reinheid, blank als de lelie, eer gij ze ons met woord en voorbeeld geleerd hadt!

Wie kan aan het Hart van Jesus denken zonder een blik te werpen op deszelfs *oneindige goedheid en liefde jegens de menschen!*

O liefde van mijn Jesus! Deze liefde sluit hem in den schoot zijner Moeder; de liefde legt hem in de schamele krib; de liefde kenmerkt al zijne schreden door weldaden; de liefde opent hem den mond ter verkondiging zijner hemelsche leeringen; de liefde bezielt zijne handen in het volbrengen van zoo menigvuldige wonderwerken; want al zijne wonderen zijn liefdewonderen; de liefde noopt hem zich dag en nacht in den arbeid voor ons heil aftematten; de liefde werpt hem in den hof van Gethsemani op zijn heilig aanschijn neder om dien doodelijken angst voor mij te lijden; de liefde hecht hem aan het kruis; de liefde hult zijne Godheid en Menschheid in het Sacrament zijner liefde!

Zijne liefde openbaart zich in alle wijzen en gedaanten.

Zij is eene alomvattende liefde; want zij

omvat zelfs de meest verbitterde, de boosaardigste vijanden; zij is eene barmhartige liefde; want, gij zondaren kunt ons verhalen, hoe u die liefde gezocht heeft, hoe zij aan uwe steenen harten tranen van leedwezen heeft afgeperst, hoe zij u, door berouw verzoend, aan haar hart gedrukt heeft!

Eh zegt ons eens, gij lijdenden, gij ongelukkigen, wat al tranen van medelijden heeft die liefde niet met u vergoten! Heilige tranen van mijn Jesus! Hoe genadig opent gij voor mijne bliken dat Hart zoo vol mededoogen en erbarming!

Zijne liefde is gansch belangeloos en milddadig. Immers, met hoe vele weldaden en goederen heeft ze ons niet begiftigd? Zijne liefde is de grootmoedige en krachtige liefde eens vaders, de zoete en teedere liefde eener moeder, de ijverzuchtige liefde eens bruidegoms, de zich zelve opofferende liefde eens vriends.

O Hart van Jesus zoo vol van goedheid en liefde! O allerschoonste Hart van mijn Verlosser!

Hoe waren niet de Apostelen van liefde dronken toen zij op den berg der Transfigu-

ratie den glans en de heerlijkheid van zijn aanschijn betrachteden! Maar hoe veel schooner is niet zijn Hart van wiens heerlijkheid slechts eenige stralen op zijn aangezicht schitterden?

O, spreek toch niet van schoone menschenzielen en van schoone harten! Een Hart alleen is waarachtig en oneindig schoon, en alle andere harten zijn dan alleen maar schoon wanneer zij de schoonheid en de trekken van dat eene Hart zoo veel mogelijk in zich afspiegelen.

Zeg ons, o Heiligen des hemels, en gij vooral, Koningin der Heiligen, naar welk toonbeeld hebt gij u gevormd? In welke school hebt gij uwe deugden en volmaakt-heden geleerd? Wat immers is menschelijke heiligheid? Is het niet de navolging, eene afschaduwing van de schoonheid en heiligheid van het goddelijk Hart in hetwelk de hemelsche Vader zijn oneindig welbehagen heeft?

3. O goddelijk Hart van Jesus! het ware oogmerk van de godsvrucht tot u bestaat, in uwe schoonheid te erkennen, te bewonderen en te beminnen, en uwe trekken, door

getrouwe navolging, in ons zelven afgedruken.

Maar gij koele, liefdelooze harten der menschen! Gij spreekt altoos van schoonheid, en gij kent noch bemint de eenige ware schoonheid van dat goddelijk Hart!

Versmaders der ware schoonheid, het is u nog niet gelukt eene enkele schaduw derzelve in u te bezitten!

Daar, in Jesus' Harte, is de ware hemelsche ootmoedigheid, hier, in het uwe, de hoogmoedige opgeblazenheid; daar is de ware inwendige grootheid, hier dat streven naar valschen, ingebeelden ijdel roem; daar is de brandende ijver voor het heil der zielen, hier de helsche ijver voor derzelve verleiding; daar is de zich zelve tot den dood toe opofferende liefde, hier koude zelfzucht en menschenhaat, wellicht onder het masker der liefde verborgen; daar is de rijkste milddadigheid, de liefde tot de heilige armoede, hier een onverzadelijke dorst naar tijdelijk goed. O misvormde, hatelijke harten der menschen!

Ach! Hoe weinig gelijkt ook mijn eigen hart naar het oneindig schoone Hart van Je-

sus! Hoe lang reeds ben ik niet in dat goddelijk Hart ter school geweest, en hoe weinig heb ik tot hier toe in die heilige school geleerd!

Waar is mijn ijver voor de eer van God, mijn hemelschen Vader, waar mijne liefde tot het gebed? Waar is mijne ootmoedigheid, mijne bescheidenheid, mijne liefde tot het kruis, waar mijne erbarming, mijn hartelijk medelijden? Waar is mijne goedheid en liefde voor de armen, waar mijne vredelievendheid, mijne gezindheid tot verzoening? O hoe onrein, hoe onvolmaakt zijn niet al mijne deugden!

Waarom werp ik zoo zelden, en dat slechts een voorbijgaanden, oppervlakkigen, vreesachtigen blik in dien helderen spiegel van alle schoonheid, en waarom heb ik deze schoonheid tot hier toe zoo weinig bemind?

O goddelijk Hart van Jesus! aanvaart, bid ik u, de betuiging van mijn grondig leedwezen over mijne lauwheid, over mijne gebreken en onvolmaaktheden; aanvaart de plechtige beloften mijner liefde! Maar de liefde tot u komt van u alleen; van u alleen komt ook de goedheid des harten. Schenk

mij dan een oprecht goed hart, een hart dat niets bemint dan uwe schoonheid, dan uwe deugden!

Geef dat al mijne hoop en al mijne vrëes, dat mijne vreugde en droefheid, mijne liefde en haat, zich enkel bewegen naar het richtsnoer van uwen heiligen wil. O zoete Jesus! gansch mijn hart verzucht naar uwe omhelzingen. Niets anders zoek ik dan u alleen. Al hadt gij ook aan die u beminnen geen loon toegezegd, al bestonden noch hemel noch hel, toch zou ik u beminnen om uwe onuitsprekelijke goedheid en schoonheid.

O goddelijk Hart, ik wil alleen de uwe zijn in het leven en in den dood!

VI.

De dierbare belangen van het goddelijk Hart van Jesus.

Het Hart van Jesus is vol ijver. Het is een Hart vol liefde; maar die liefde is eene warme, innige, gloeiende liefde. En zulk eene gloeiende liefde is ijver. Zegt de heilige Schrift niet uitdrukkelijk van hem dat hij zich beijverd heeft, dat de ijver hem verteert?

Waarom ijvert dan zijn heilig Hart? Welke zijn de dierbare aangelegenheden en belangen van dat Hart? Kan ik met waarheid zeggen dat ik dat heilig Hart bemin, als ik onverschillig ben voor de belangen om dewelke het ijvert? Bevljigt zich niet veeleer mijne liefde tot dat Hart in deszelfs heilige belangen tot de mijne te maken, zoodat ik voor dezelve ijvere, arbeide, bidde? De heilige Schrift zegt van hem door den Propheet: « De ijver voor uw huis heeft mij verslonden. » Maar welk is dat huis zijns Vaders? Welke zijn de bijzondere aangelegenheden in dat huis zijns Vaders besloten?

Een openbaar belang van zijn goddelijk Hart ligt in *de bewaring, de verbreiding, de verdediging der waarheid.*

Hij had de waarheid van uit den hemel gebracht; voor de waarheid alleen leefde en arbeide hij op aarde; voor de waarheid besteedde hij het kruis. Vraagt hij niet in dat gebed wat hij als Opperpriester tot God zijnen Vader richt: « Vader, heilig hen in de waarheid; uw woord is waarheid. » Heeft hij aan zijne Kerk, dien grondslag en steunpilaar der waarheid, niet de behoudenis en de verbrei-

ding der waarheid als haar eersten plicht opgelegd? Heeft hij voor die waarheid niet duizende getaigen en belijders verwekt, die voor dezelve hun bloed en alles prijs gegeven hebben? Kan ik derhalve zeggen, dat ik Jesus' goddelijk Harte lief heb, als ik zelfs geen hart voor de waarheid heb? Ach, hoe algemeen zie ik niet die waarheid, door Jesus' goddelijk Hart zoo bemind, voor welke het zich zelve heeft opgeofferd, door de wereld gehaat, in goddelooze schriften en redevoeringen bestreden, gelasterd, vervolgd? Komt al het trachten en streven der goddeloozen niet hierop uit, om de christelijke waarheid uit de wereld te verdrijven? «Weg! zoo luidt hun oorlogskreet; weg met de christelijke waarheid uit de maatschappij? Weg met haar uit de wetgevingen, uit de gemeenten, uit de scholen, uit de huisgezinnen! »

En welke houding heb ik opzichts de door de goddeloozen zoo gehaatte en vervolgte christelijke waarheid aangenomen?

Heb ik mij zelve, en die mij zijn toevertrouwd, met de leeringen van het heilig katholiek geloof genoegzaam bekend gemaakt?

Heb ik vrijmoedig en onverschrokken, met

woord en daad, de leeringen van dit geloof openlijk beleden?

Heb ik de verdedigers der christelijke waarheid, en de ter verbreiding der katholieke leering gestichte genootschappen, in hunne werkingen krachtadig ondersteund?

Een tweede openlijk belang van het goddelijk Hart van Jesus is : *de vereeniging van alle christen geloovigen in de eenheid van hetzelfde geloof en in de gemeenschap van eene en dezelfde Kerk.*

In het bovengemelde gebed heeft Jesus immers voor die eenheid van al de belijders zijns naams gebeden. « Vader, zegt hij, geef dat allen, die in mij gelooven, een zijn gelijk gij en ik een zijn! » En heeft hij ook niet deze eenheid uitdrukkelijk als een kenmerk der goddelijkheid aan zijnen godsdienst gegeven? « Opdat allen één zijn, zegt hij verder, gelijk gij, Vader! in mij zijt en ik in u ben. Dat ook zij in ons één zijn, opdat de wereld geloove dat gij mij gezonden hebt! »

Heeft hij niet, ter bewaring dezer eenheid, aan zijne Kerk een zichtbaar opperhoofd gegeven? Verklaart hij niet zelf dat de dierbaarste aangelegenheid zijns Harten hierin

ligt dat er « één Herder en ééne kudde zij? »

Kan ik derhalve in waarheid beweren een beminnaar van het goddelijk Hart te zijn, als mij de scheuring, die in de christenheid plaats grijpt, niet ter harte gaat, als ik tot heeling dezer scheuring, tot den terugkeer der afgewekenen, ten minste door een ijverig gebed niet medewerke?

Eene derde groote aangelegenheid van Jesus' goddelijk Hart is *mijne en mijner medemenschen heiliging*.

« Vader, zegt hij nog in dat verheven priesterlijke gebed, heilig hen in de waarheid! » De waarheid heeft dus geen ander doel dan mijne heiligmaking. De waarheid moet niet alleen door het verstand erkend, maar ook met het hart bemind worden; de waarheid moet als koningin in mijn hart troonen, zij moet al mijn doen en laten richten en regeeren. Ik moet, door de heilaanbrengende waarheid aan de duisternissen ontrukkt, een kind des lichts worden, en als een kind des lichts wandelen.

Waar echter zijn mijne gevoelens en daden des lichts, waardoor ik mijne eigene ziel geheiligd, mijne medemenschen gesticht en

den hemelschen Vader verheerlijkt heb? Waar zijn de goede werken, welke ik mag verhoplen, dat mij eenmaal in de eeuwigheid zullen volgen en mij daar als goede vrienden eene goede opname zullen bezorgen? Waar zijn de armen, die ik ooit spijsde en kleeedde, de hulpeloozen welke ik liefderijk bijstond, de weduwen en weezen wier zorg ik mij heb aangetrokken; waar de christelijke door de Kerk goedgekeurde vereenigen en broederschappen waaraan ik heb deel genomen? Waar zijn mijne verstervingen, de dagelijksche navorschingen mijns gewetens; waar zijn de waardige heilige communien, waaruit ik de tot mijne heiliging zoo noodige genaden moest putten? Waar zijn de door mij godvruchtig bijgewoonde missen, waar de plichtmatige heiliging der zondagen en gebodene feesten, waar de ijver voor de heiliging mijner medemenschen, diergene vooral welke aan mijne zorg bevolen zijn?

O, hoe heeft de goddelijke Jesus mijne ziel niet gezocht, aan het kruis naar dezelve niet gesmacht en ze met zijne uitgestrekte armen niet in liefde omhelsd? En ik daarentegen ben voor mijne ziel zoo onverschillig!

Ik bemoei mij met mijne ziel zoo weinig; door mijne lauwheid en geestestraagheid stel ik mij voortdurend in gevaar mijne ziel voor eeuwig te verliezen!

Goddelijke Jesus! ware ijveraar voor de zielen der menschen, geef mij toch een oprecht verlangen, voortaan met meer ijver aan het heil mijner ziel te arbeiden!

Een vierde openbaar belang van Jesus' goddelijk Hart is : *de heiliging van gansch de maatschappij, en inzonderheid van der-zelver grondvesten en steun.*

De grondvesten der christelijke maatschappij zijn het christelijk huwelijk en het huisgezin.

Heeft niet de goddelijke Jesus zelf door zijne tegenwoordigheid bij de bruiloft te Kana en door het aldaar gewrochte wonder, de heiligheid van den echtelijken staat metter daad verkondigd? Heeft hij het huwelijk niet tot de waardigheid van een Sacrament verheven? Heeft hij niet zelf zijne plichten, als lid der heilige Familie te Nazareth, met de teederste kinderliefde vervuld? Bevatten niet al de brieven zijner Apostelen gepaste voorschriften tot de heiliging van het huwelijk en van de familie?

En trachten anderdeels de vijanden der christelijke maatschappij het huwelijk en de familie niet met hunne goddeloosheid aantesteken en, door de besmetting der grondvesten, de maatschappij zelve te besmetten? Het is haast niet mogelijk, dat uit goede huwelijken en familiën slechte menschen, noch uit slechte huwelijken en familiën goede menschen geboren worden.

O, wie zal ons weder, gelijk voorheen, eene groote menigte waarlijk goede echtgenooten geven, wier echt niet slechts op de aarde, maar ook in den hemel gesloten zij! Wie geeft ons thans weder eene menigte goede vaders en moeders, wier hoofdzorg bestaat, in hunne kinderen in de vreeze des Heeren en voor den hemel optebrengeu. Wie haalt die heilige familiebanden vaster toe, welke door de vijanden der christelijke maatschappij zoo vaak losgereten worden? Wie zal aan wederspannige, ondankbare kinderen, die kinderlijke, gewillige gehoorzaamheid leeren?

Gij alleen, o goddelijk Hart van Jesus, brengt in onze huisgezinnen den vrede en het ware geluk terug. O, vervul toch alle chris-

telijke familiën met eene oprechte liefde voor u en heilig de christelijke maatschappij in derzelve grondvesten!

De steun der christelijke maatschappij is derzelve wereldlijke en geestelijke overheid.

Mochten toch alle vorsten hunne volkeren in den geest der ware wijsheid en godsvrucht regeeren, gedachtig, dat ook zij eenen Heer boven zich hebben, die hen eenmaal richten zal! Mochten alle priesters, naar hun voorbeeld, den eeuwigen Hoogepriester, wezenlijk het zout der aarde en het licht der wereld zijn! Mochten zij alle, met een heiligen ijver vervuld, even als de Goede Herder, de hun toevertrouwde zielen tot dienzelfden Goeden Herder geleiden! Mochten dan ook die geloovigen zich bereidwillig tot den Goeden Herder laten brengen, en door gebed en ijvervolle medewerking den arbeid der goede priesters gemakkelijk maken!

De vijfde groote aangelegenheid van Jcsus' goddelijk Hart is, *dat zijne Moeder, Maria, door ons teeder bemind en vereerd worde.*

O, hoe vurig beminde dat Hart, terwijl het op aarde klopte, zijne heilige Moeder! Maar heeft ook ooit op aarde een hart ge-

klopt, wat met het zijne zoo gelijkvormig was, als het Hart zijner lieve Moeder?

Beschouw, hoe de goddelijke Jesus zijne dertig eerste levensjaren geheelijk besteedt in de beoefening der kinderlijke liefde en in de vervulling der christelijke plichten. Zie, welke schoone bewijzen van teedere kinderliefde hij haar later nog geeft, als hij zijn openbaar leeraarsambt aanvaardt; zie, hoe hij op het kruis, niettegenstaande zijne bittere smarten, toch nog harer zoo liefderijk gedenkt, ze aan Joannes beveelt, en, in de persoon van Joannes, ons allen haar tot kinderen geeft. « Ziedaar, Joannes, uwe Moeder. » Vervul bij haar mijne plaats als Zoon; eer en bemin ze, gelijk ik ze als Zoon bemin en geëerd heb! En ik geef ze tot Moeder aan alle, die in mijnen Naam gelooven!

Kon hij ons deze aangelegenheid van zijn goddelijk Hart wel duidelijker openbaren?

En heeft hij niet van uit den hemel de teedere liefde der menschen voor zijne Moeder en hunne vereering van haar onbevlekt Hart, met de rijkste zegeningen beloond?

Desgelijks is het ook het verlangen van

zijn Hart dat ook alle anderen, die hij bemint en eert, met eene gelijke liefde en vereering door mij bejegend worden. Wien echter heeft hij, onder alle menschen, behalve zijne lieve Moeder, meer bemind dan zijn pleegvader, die met vaderlijke liefde zijne heilige kindschheid beschermde en aan zijn goddelijk Hart mocht sterven?

Is het mogelijk, dat ik van liefde tot het goddelijk Hart spreken durve, terwijl ik voor Maria en Joseph, welke hem het dierbaarst zijn, geen hart hebbe? Terwijl ik ze zelf niet met de grootste teederheid lief hebbe en hunne godvruchtige vereering, vooral onder die mij zijn toevertrouwd, niet naar al mijne krachten bevordere?

En gij, lieve Heiligen, gij alle die thans met hem in den hemel regeert, zijn ook niet uwe namen in zijn goddelijk Hart gegrift, zijt gij niet alle de voorwerpen van de bijzondere liefde zijns Harten? Heeft hij niet gezegd : « Ik zal eeren die mij eeren; zij zullen aan mijne heerlijkheid deel hebben?

Welke liefde heb ik, op het voorbeeld van zijn Hart, den Heiligen des hemels tot dus verre toegedragen? Heb ik immer de voor-

beelden hunner deugden mij voor oogen gehouden? Heb ik met liefdevol vertrouwen mij en de mijnen in hunne hoede bevolen?

Eindelijk is er nog eene voorname aangelegenheid van het goddelijk Hart van Jesus, te weten : *dat ik de zielen van het vagevuur met mijne gebeden, goede werken en offers ter hulpe kome en derzelve verlossing bespoedige.*

Zijn die zielen niet met zijn kostbaar bloed afgekocht? Zijn ze niet, door dat goddelijk bloed gereinigd, in zijne liefde van hier gescheiden? Blijven ze voortaan niet onveranderlijk in zijne liefde en zijn ze derhalve niet voorwerpen zijner bijzondere liefde? Zal hij niet al wat ik uit liefde voor dezelve doe, rekenen als voor hem zelve gedaan? Ben ik tot hier toe met liefde en godsvrucht die arme zielen gedachtig geweest, en heb ik dus aan het verlangen van zijn goddelijk Hart voldaan?

O goddelijk Hart van Jesus, hoe schaam ik mij als ik bedenk, dat ik al die aangelegenheden welke u zoo dierbaar zijn, begrijp, en dat ik ze evenwel zoo weinig ter harte genomen heb; dat ik er zoo weinig voor geijverd, gewerkt, gebeden heb!

Met deze rouwmoedige schaamte overdekt werp ik mij diep in het stof voor u neder en vraag u vergiffenis met al den ootmoed waarvoor mijn hart vatbaar is, voor de lauwheid en achteloosheid waarin ik tot hiertoe geleefd heb. Neem deze ootmoedige bede genadig aan en ontsteek in mij een oprechten ijver om u en uwe dierbare belangen te dienen en in dien dienst trouw te volharden.

VII.

Het goddelijk Hart van Jesus, voorwerp van de bovenmatige liefde van alle Heiligen.

1. Die God kent en hem niet bemint, zegt de H. Augustinus, kent God eigenlijk niet. Dit zelfde kan men zeggen van het goddelijk Hart van Jesus. Dit Hart is de schoonheid en de beminnenswaardigheid zelve, en wat mij nog meer zou moeten aanzetten om het innig te beminnen en deszelfs liefde na te volgen, is zijn groot verlangen van mij bemind te worden. Want vraagt gij aan dat goddelijk Hart wat gij voor hetzelve doen zoudt voor al hetgeen het voor u gedaan heeft, dan antwoordt het u : « voor dat alles ver-

lang ik slechts, dat gij mij zoudt beminnen. Al wat ik voor u gedaan heb, en de wijze waarop ik het gedaan heb drukken u dit innige verlangen uit. Opdat gij mij zoudt lief hebben, zoo roept mijn goddelijke Jesus mij toe met de stem zijns Harten, en u niet door de vrees voor mijne goddelijke majesteit en heerlijkheid zoudt laten terugschrikken, daarom legde ik mij, mijne goddelijke majesteit verbergende, als een zwak, arm, beminnelijk kind in de kribbe.

Opdat gij mij zoudt beminnen, verborg ik den glans mijner Godheid dertig jaren lang in de nederige hut te Nazareth.

Opdat gij mij zoudt beminnen opende ik mijnen mond op den Berg der Zaligheden, om aan de menschen die hemelsche woorden te verkondigen, waarvan elk, als een schicht, uw hart zou moeten doorwonden en het voor de liefde openen.

Opdat gij mij zoudt beminnen, vertoonde ik u overal slechts dit ootmoedige, dit zachtmoedige, dit medelijdende, dit doodelijk bedroefde, dit met eene lans gewonde en doorboorde Hart; ik vertoonde u dat Sacrament wat alle wonderen der liefde in zich besluit. »

En toch, hoewel het goddelijk Hart van Jesus zoo oneindig schoon en beminnenswaardig is, en zoo vurig verlangt door mij bemind te worden, heb ik het tot hiertoe zoo weinig bemind. En dat komt alleen hier bij, wijl ik zoo weinig getracht heb hetzelve te kennen; ik heb het maar zelden beschouwd, en dit nimmer met een eerbiedigen blik, met een leergierig, naar liefde smachtend hart. O goddelijk Hart van Jesus! Waarom verlang ik dan niet u te zien gelijk gij zijt, opdat ik eenmaal beginne uwe altoos oude en altoos nieuweschoonheid recht liefde hebben!

2. Daar echter mijne onzekere en schaamachtige blik deze schoonheid in de schoonheid van het goddelijk Hart niet durft beschouwen, zoo wil ik ten minste erop bedacht zijn die schoonheid te beschouwen met de oogen van die welke ze beter gekend, en ze meer bewonderd en bemind hebben.

O, gij groote, verheven wezens, verheerlijkte Heiligen Gods, komt en verhaalt ons iets van de schoonheid van dat Hart, wiens liefde u dronken gemaakt heeft! Zegt mij, welke bevalligheden u met een zoo onwederstaanbaar geweld aan dat Hart gekluisterd

hebben. Waarom kendet gij geen ander geluk, geene andere vreugde dan op dat Hart te rusten; in dat Hart u te verschuilen, met de beschouwing van de schoonheid dezes Harten u bezig te houden? Waarom kendet gij geen andere angst, geen gevaar en geene vrees, dan de zoete gemeenzaamheid met dat Hart te verliezen, losgescheurd te worden van deszelfs liefde?

De wereld aanziet u voor dwazen. Want gij veracht en treedt onder de voeten, wat zij acht en bemint; en wat zij ten uiterste vreest en haat, daarnaar ziet men u verzuchten.

De wereld bemint de eer, zij zoekt hooge onderscheidingen en plaatsen, rijkdom en glans, zinnelijke vreugden en genietingen; en al die glans en al die heerlijkheid der wereld was in uwe oogen nog minder dan slijk. De wereld ducht en haat de armoede, de verachting, de pijn en den dood. Maar gij — hoe zeer bemindet gij de armoede, de pijn der versterving! Hoe juichtet gij te midden van uw lijden, teederlijk het kruis omhelzende! Hoe deed u de liefde verzuchten naar den dood!

Waar toch, in welke school, hebt gij deze heilige dwaasheid geleerd? Waar hebt gij dien geestdrift, die kracht gaan putten, om die verhevene deugden te vertoonen, wier goede geur de wereld vervult?

O minnaars en vereerders van Jesus' goddelijk Hart, mocht ik toch eindelijk eens beginnen dit goddelijk Hart met uwe oogen te betrachten, en van u deze edele, grootmoedige, belangelooze en standvastige liefde te leeren, welke met den Apostel Paulus zeggen kan, dat « noch dood noch leven, noch engelen, noch machten noch krachten, noch het tegenwoordige noch het toekomstige, noch sterkte, noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons ooit van Gods liefde vermoge te scheiden! »

O lieve Heiligen Gods, verwerf mij zulk eene heilige, standvastige liefde!

5. Vindt dit goddelijk Hart duizenden van minnaars en vrienden, zoo wordt het evenwel het volmaaktst bemind door die bruid, welke, naar het Hooglied « gansch schoon » is; door de Moeder der schoone liefde.

O zoetste Maria! zeg mij, wat gij gevoeldet, toen gij uw goddelijken Jesus onder uw

allerzuiverste Hart droegt; toen gij hem in doeken wikkeldet en hem in de kribbe legdet; toen gij hem in den Tempel offerdet, en Simeon u voorzegde dat een zwaard uw Hart doorboren zou; toen gij met hem en met Joseph naar Egypte de vlucht naamt.

Beschrijf mij de droefheid welke u vervoerde, toen gij uw twaalfjarigen Jesus verloren hadt, en uwe vreugde toen gij het geluk hadt hem in den Tempel wedertevinden.

Beschrijf mij die vreugde, die zaligheid welke u overgoot gedurende al den tijd, waarop gij uwen Jesus, te Nazareth, met uw moederlijken blik bestraaldet, en hem alle dagen, alle uren, aan uw Hart mocht drukken! O, zeg mij iets, goddelijke Moeder, van dien gloed, van die vlammen eener heilige liefde welke van uit zijn Hart het uwe binnen stroomden!

En als gij hem te Kana, ter uwer liefde, en ten uwen gevalle zijn eerste wonder zaagt doen; als gij zaagt, hoe hij alom al weldoende zich voordeed, en overal miskend, gelasterd en vervolgd werd; als gij, onder zijn kruis staande, zijn Hart zaagt doorboren; als gij daar uit zijn stervenden mond die

woorden hoordet, waarmede hij u aan Joannes toevertrouwde; als gij hem op het kruis zaagt sterven en dan zijn heilig lichaam op uwen schoot liet rusten; als gij hem eindelijk glorierijk van den doode verreezen zaagt; zeg ons, o gezegende Maagd! Wat dan uw Hart voor uwen Jesus gevoelde? Was niet gansch uw Hart enkel vol van hem? Was hij niet, gedurende zijn verblijf op aarde uwe eenige liefde en vreugde? En toen hij deze wereld verlaten had, was hij dan niet uw eenig verlangen? Is het niet de smart der liefde, de zucht om hem wedertezien, die u hebben doen sterven?

O Maria, alleen van u kan ik leeren, hoe ik Jesus' goddelijk Hart volmaakt kan beminnen!

Want zijn Hart en uw Hart waren door eene wederzijdsche, volmaakte liefde als in één Hart te zamen gesmolten; en juist daarom is uw Hart onder alle menschenharten het schoonste, omdat het het meest naar het zijne gelijkt, en het goddelijk Hart het volmaaktst bemint.

O Maria, Moeder der schoone liefde, leer ook mij de schoone liefde, maar leer ze mij niet alleenlijk, help mij ook, door uwe mach-

tige voorspraak, dezelve te verkrijgen. Want aanschouw mijn zwakken wil, mijn onbestendig en wankelend Hart!

Eenmaal hebt gij, toen op de bruiloft de wijn ontbrak, tot het Hart van uwen Zoon gesproken, en voor de gasten wijn bekomen. Zie Maria, ook mij ontbreekt de wijn, die wijn welke de harten dronken maakt! Ik ben nog zoo weinig onthecht aan mij zelve, nog zoo verdrietig in het vervullen mijner plichten, nog zoo ongeduldig in kruis en lijden, nog zoo vol eigen belang in den dienst van Jesus, nog zoo benepen van harte, zoo schroomvallig! Ach mijn hart smaecht nog naar de voorbijstroomende wateren van Babylon, naar de schrale vreugden der wereld — ja de wijn ontbreekt mij.

Laat daarom den blik uwer barmhartigheid op mij rusten, en spreek voor mij tot het Harte uws Zoons; verkrijg voor mij den wijn der heilige liefde opdat ik, van dezen wijn dronken, naar niets meer trachte, niets meer verlange, dan enkel, op het Hart van mijn Jesus te rusten!

Aan dat goddelijk, beminnenswaardig Hart onder alle harten, zij lof, roem en dank in alle eeuwigheid!

AKT VAN TOEWIJDING

AAN HET

H. HART VAN JESUS,

*goedgekeurd bij decreet van 22 April 1875,
door de H. Vergadering voor de Kerkgebruiken*

—

O Jesus! mijn Verlosser en mijn God!
Niettegenstaande de groote liefde welke gij
de menschen toedraagt, voor wier zaligheid
gij al uw kostbaar bloed vergoten hebt, wordt
gij weinig van hen bemind; wat meer is, gij
wordt grootelijks door hen beleedigd en ge-
smaad, vooral door de godlasteringen en de
ontheilighingen der feestdagen! Ach! mocht
ik aan uw goddelijk Hart eenige voldoening
schenken? Mocht ik eene zoo groote ondank-
baarheid en dat gebrek aan erkentelijkheid
van wege het grootste deel dier menschen,

vergoeden! Ik zou u willen kunnen toonen hoe zeer ik verlang op mijne beurt en, ten aanzien van alle menschen, dat aanbiddelijke en zoo beminnend Hart lief te hebben en aldus meer en meer uwe glorie te vermeerderen!

Ik zou van hetzelfde de bekeering der zondaren willen bekomen, en de onverschilligheid verdrijven van zoo vele anderen, die het geluk hebbende van aan uwe Kerk te behoorren, evenwel de belangen uwer glorie en uwer Kerk die uwe bruid is, niet ter harte nemen! Ik zou er insgelijks willen van bekomen, dat die katholieken welke zich, door uitwendige werken van liefdadigheid als dusdanig toonen, maar, te zeer aan hunne meeningen gehecht, weigeren van zich aan de besluiten van den H. Stoel te onderwerpen, of gevoelens koesteren strijdig met deszelfs leering, in zich zelve zouden keeren en wel overtuigd zijn, dat wie in alles naar de Kerk niet luistert, ook niet luistert naar God die met Haar is.

Ten einde tot deze heilige uitwerkingen te geraken, om de zegepraal en een duurzamen vrede voor uwe onbevleete Bruid, het wel-

zijn en den voorspoed van uwen Stedehouder, op aarde te bekomen; ten einde deszelfs heilige voornemens te zien volbracht worden; en tevens opdat gansch de geestelijkheid meer en meer in heiligheid toeneme en U aangenaam zij; ook nog om zoo vele andere inzichten, welke gij, o mijn Jesus weet met uwen goddelijken wil gelijkvormig te zijn en eenigerwijze dienen tot bekeering der zondaren en tot heiliging der gerechtigen, opdat wij daardoor alleen eenmaal mochten het heil onzer zielen bekomen; eindelijk omdat ik weet, o mijn Jesus, dat, wat ik doen ga, aan u allerzoetste Hart aangenaam zal zijn; nedergeworpen aan uwe voeten, in tegenwoordigheid van de allerheiligste Maagd Maria en van gansch het hemelsch hof, erken ik plechtiglijk dat ik naar alle gronden van recht en dankbaarheid, geheel en al en eeniglijk toebehoor aan U, mijn Verlosser Jesus-Christus, eenige bron van alle goed, zoo voor mijne ziel als voor mijn lichaam; en mij vereenigende met de meening van zijne Heiligheid, wijd ik mij toe aan dat allerh. Hart, mij zelve en al wat mij behoort; ik wil hetzelfde alleen met gansch mijne ziel,

met gansch mijn hart en met alle mijne krachten beminnen en dienen, van uwen wil den mijnen makende, en al mijne verlangens met de uwe vereenigende.

Eindelijk, als een openbaar blijk van deze toewijding, welke ik verricht, verklaar ik plechtiglijk aan U, o mijn God! dat ik, in het vervolg, ter eere van het heilig Hart, de gebodene feestdagen, volgens de regelen der Kerk, wil onderhouden, en zorgen dat ze onderhouden worden door die personen welke aan mijnen invloed of aan mijn gezag onderworpen zijn.

Vereenigende dan in uw beminnelijk Hart al deze heilige verlangens en voornemens welke uwe genade mij ingeeft, zoo gevoel ik het vertrouwen van aan hetzelfde eene genoegdoening te kunnen schenken voor zoo vele beledigingen welke het van de ondankbare kinderen der menschen ontvangt, en van mijn geluk te vinden, en in het gemeen het geluk mijner ziel en der zielen mijner naastbestaande, in dit en in het ander leven. Amen.

1072091

INHOUD.

EERSTE BOEK.

VAN DE LEER DER GODSVRUCHT TOT HET H. HART VAN JESUS.

I.	Het wezenlijk Voorwerp en de ware grond dezer Godsvrucht.	5
II.	De eerste oorsprong dezer Godsvrucht. . .	9
III.	De Godsvrucht tot het allerh. Hart van Jesus als een bijzonder voorwerp van onzen eer- dienst.	45
IV.	De ontwikkeling dezer devotie in de laatste tijden.	19
V.	Oogmerk dezer Godsvrucht.	27
VI.	Eenige bijzondere beweegredenen, welke mij tot deze Godsvrucht moeten aansporen.	52
VII.	Op wat manier deze Godsvrucht moet be- oefend worden.	55

TWEEDE BOEK.

OEFENINGEN VAN GODSVRUCHT TOT HET GODDELIJK HART.

I.	Het biddende goddelijk Hart van Jesus. .	44
II.	Jesus' goddelijk Hart in het allerh. Sacra- ment des Altaars.	58
III.	Het lijdende goddelijk Hart van Jesus. . .	72
IV.	Het goddelijk Hart van Jesus de zonde ver- foeiende.	84
V.	Het goddelijk Hart van Jesus, zetel en toon- beeld aller deugden.	94
VI.	De dierbare belangen van het goddelijk Hart van Jesus.	104
VII.	Het goddelijk Hart van Jesus, voorwerp van de bovenmatige liefde van alle Heiligen. .	116